SOUTH AFRICA ... LIBRARY
4 MAY 1954

No 17—Vol.-LII

Friday,
30th April, 1954

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 6d.

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

Real Peace

If we are to reach real peace in this world and if we are to carry on a real war against war, we shall have to begin with children, and if they will grow up in their natural innocence, we won't have to struggle, we won't have to pass fruitless idle resolutions, but we shall go from love to love and peace to peace, until at last all the corners of the world are covered with that peace and love for which, consciously or unconsciously, the whole world is hungering.

—Mahatma Gandhi.

WOMEN M.P.s STATEMEN ON HYDROGEN BOMB

WOMEN members of the Indian Parliament, in a statement appealed against the Hydrogen Bomb tests. Below is the full text of the statement signed among others by Mrs. Vijayalakshmi Pandit and Rajkumari Amrit Kaur, Health Minister, Government of India:

"We have been greatly distressed by the recent hydrogen bomb experiments in the Pacific.

"Along with thinking people everywhere, we believe that the danger to civilisation is greater today than at any previous time and the growing fear in men's hearts is likely to result in the total collapse of those values of faith and morality without which humanity will become a ship without compass or stars to guide its course through a stormy sea.

"Living as we do in a scientific age, we must remember that science hands out with complete impartiality the tools of human progress or the weapons of man's destruction. Our hope for peace must be based, therefore, on something more fundamental than the discovery and manufacture of weapons of terror and destruction.

"In view of the known damage caused by the explosions of the Hydrogen Bomb we desire to add our emphatic protest to those already made against any further experiments being carried out. We also appeal to women all over the world to condemn with all the emphasis at their command the use of highly destructive weapons at any time and under any circumstances.

"We do not believe that the end justifices the means and that good can ever come through the mass destruction of innocent human beings. The alternative to fear is hope based on wise and courageous leadership which, recognising differences, continues a patient search for a common pattern in which a diverse world society may live together in security and peace.

"We appeal to the statesmen of all nations to give such leadership to the world in this hour of peril."

A British Woman's Protest

India's Prime Minister, Mr. Nehru has been receiving letters from all over the world, particularly from United States, Britain and Australia supporting his suggestion for a standstill agreement to stop the hydrogen bomb tests. Typical of such letters is one from a British lady Miss A. H. Bolton. This is what she says: "As a British private citizen I cannot refrain from writing to express to you my profound thanks for your appeal for a standstill of hydrogen bomb explosions. I and many others in Britain have written to leading newsdapers, our members of Parliament and influential organisations. I also wrote directly to Sir Winston Churchill and being a liberal to Clement Davies. But while one does all that is in one's limited power it is of the greatest comfort and encouragement to have the fight taken up by one in your position and authority. There is certainly a very strong feeling in this country and I only hope it will grow until the hands of hesitant governments are forced. God bless you and strengthen you in your efforts to release mankind from this nightmare of fear.

The
New India Assurance
Company Limited
for
FIRE, MARINE, LIFE, ACCIDENT
1919–1950
31 YEARS OF SUSTAINED PROGRESS

The confidence of the discerning Public in the NEW INDIA is amply evidenced by the following records attained in 1949:

	Rs.		Rs.
Fire Premium	1,70,32,179	Life Business in force exceeds ...	54,34,00,000
Marine Premium	56,04,844	Assets exceed	15,36,00,000
Miscellaneous Premium ...	35,84,968	Total claims paid over ...	17,95,00,000
Life Premium	2,88,79,302		

In the vanguard of Indian Insurance THE NEW INDIA offers matchless Security and Service in all fields of Insurance.

The
New India Assurance Company Limited
RUSTOMJEE (PTY.) LTD.
Directors: Sorabjee Rustomjee
Rustom Jalbhoy Rustomjee
Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

Cable & Telegraphic Address:
"RUSTOMJEE" or
"NIASURANCE"

EXPERIENCED,
RELIABLE
AGENTS
MAY APPLY

Phone Nos: 25845, 29807 & 28513.—P.O. Box 1610.
74 Victoria Street, DURBAN, NATAL.

"NEW INDIA IN THE SERVICE OF THE NATION"

Telephone 2335. Telegrams 'BRADFORD'

P.O. Box 110
LUSAKA, NORTHERN RHODESIA

BRADFORD CLOTHING FACTORY

Direct Importers and Wholesale Merchants

Clothing Manufacturers

Proprietor RAMBHAI D. PATEL

Branch:

CITY STORE

Cairo Road, Lusaka

Always in Stock:

Piece Goods, Hosiery, Cutlery, Enamelware, Stationery, Drapery, Crockery, & Wool.

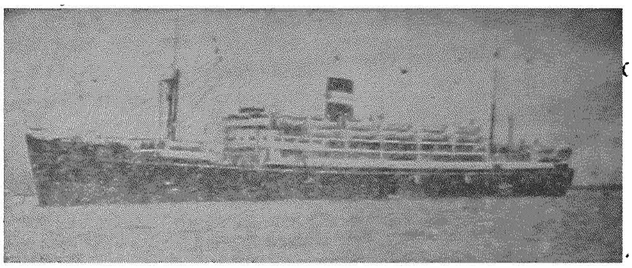

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Karanja arriving April 28. Sailing May 3.
for Bombay via Karachi

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow Fever innoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Innoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES: DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without	food	£75—15—0
Second "	"	"	"	50—13—0
Inter-Class	"	"	"	34—3—0
Unberthed	(Deck)	without	food	21—3—0

Muslim Special Food £11—10—0 Ordinary Food £4—17—6
Hindu Special Food £10—3—0 Ordinary Food £4—5—6

Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can be effected by communication with us by telegram or letters.

Under no circumstances will unberthed passengers be permitted to keep on deck with them more than one bedding roll and one trunk for use during the voyage.

For further particulars apply to—
SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.
390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add. "KARAMAT."

INDIAN OPINION

FRIDAY. 30TH APRIL. 1954

How To Bring S.A. To Her Senses

WE congratulate the International Lawn Tennis Federation, if the report appearing in the 'Natal Mercury' dated April 15 from its London correspondent be true, for having warned the South African Tennis Association that unless steps are taken to break down the apartheid barriers by offering some form of affiliation for non-European tennis players, action may have to be taken against South Africa. This, the report says, would include the banning of Springboks from competing for the Davie Cup and possibly refusing to accept South African entries at Wimbledon and in overseas tournaments held under the auspices of the International Federation. For two years now, it is stated, representations have been made to the International Federation by several member nations against what is described as South Africa's "discriminatory policy against all but players of European origin."

It is practical steps such as this taken by influential International organisations against South Africa's apartheid policy, which is daily growing from bad to worse, that will have a salutory effect. Mere verbal protestations will not work. White South Africa must be made to feel what we non-Europeans are having to put up with in our daily life.

In August the Commonwealth Parliamentary Association will hold its conference in Kenya instead of the Union just because of South Africa's apartheid policy. About 65 delegates, from different countries, we understand, will visit the Union after the Conference, by invitation. We do not think this invitation should be accepted unless members of the non-European delegations were also invited and assured equal treatment with the European members in the Union. There are various other ways in which the folly of South Africa could be brought home to her by practical steps. If this is done soon and matters are allowed to drift it is difficult to tell what the future of South Africa and the world will be, because the feelings of the non-White world, which is far larger than the White, are being strained to their utmost limit. To take just one of the many instances affecting the Indian section of the South Africa's non-White population, the marriage act of Dr. Donges which denies Indians in South Africa the right to get married outside the Union and to introduce their wives into the Union is not an insignificant thing. It is a thing which the White people would not tolerate for one moment were it to be imposed on them. The Union Government has been "gracious" enough to allow certain wives, who have been thus introduced, to remain in the Union after making sure that the marriages had taken place after the date from which the law came into force not in defiance of the law but owing to unavoidable circumstances. What is to become of other than those wives who are married and are with their husbands in this country. Either the husbands have to leave the country which for all practical purposes they cannot do or the wives have to be divorced and sent back to where they came from. The lives of both the husbands and wives are ruined. Then what is to become of the unmarried men in this country? Will Dr. Malan or Dr. Donges take the responsibility of finding brides for them? There are various sects among Indians who do not intermarry. For instance the Parsee community in South Africa is the smallest. Hardly a hundred throughout the Union. They do not marry outside their own community. They cannot if they wished to. What are they to do? Are they to wind up all their affairs and leave the country just because they want to get married? Must the sons be divorced from the parents and leave the Union just because they have to be married and suitable brides connot be found here? Is it not an untenable thing in this so-called civilised age?

Here is another instance of the insults hurled upon Indians. There are persons coming from outside the Union to get married to suitable brides. Some come from the Portuguese territory, some from Rhodesia or East Africa. When they apply for permits to enter the Union, with very great difficulty the bridegroom alone manages to acquire one. In rare cases are more permits than one granted. This was not the case under the previous Government. It is invariably the case under the present Government. Now surely the parents and other relatives would be anxious to attend the marriages of their kith and kin. In fact according to our religious rites the parents of both the marrying parties are supposed to be present for the purpose of giving away the bride and for receiving the bride. Even this religious custom is not respected by the present Union Government. These are distinct hardships and an affront to the manhood and womanhood of the Indian community.

Is the civilised world going to tolerate all this? Then what hope is there for humanity? Days of slavery are no more, it is said. But to enslave the spirit of man is the worst form of slavery. It is for this reason that we very heartily welcome practical steps of protestation against the Union Government's racial policy such as the one taken by the International Lawn Tennis Federation.

NOTES AND NEWS

Verulam Hawkers Get A Respite

THE Rural Licensing Board, which met at Verulam last week, gave the hawkers and pedlars of Inanda and Ndwedwe Districts time until the end of June to comply with the requirements of the Inspectors in respect of storage accommodation for their fruits and vegetables. In January this year the Board had ruled that hawkers and pedlars dealing in foodstuffs should erect storerooms costing approximately £100 each by the end of March, 1954 but they were unable to do so owing to financial reasons. Mr. I. C. Meer, counsel representing applicants, told the Board that the hawkers had made representations to the Administrator-in-Executive to repeal or amend the regulations under which the Board had given its ruling; and that their representations were under consideration. "Our investigations have shown," added Mr. Meer, "that the only

Licensing Board in the rural areas of Natal which had conditionally renewed hawkers and pedlars licences for the current year was the Board sitting at Verulam. If the Board insists on the erection of the store-rooms it will create serious hardship." Mr. Meer said an extension of time until June this year would enable the newly formed Association to obtain relief from the Provincial Administration. Mr. C. Ormonde Burne, appearing for other applicants, supported Mr. Meer. Subsequent to the meeting of the Board the Association received a reply from the Private Secretary of the Administrator stating that investigations were being carried out by the Administration in regard to the representatons made by the hawkers and pedlars and in the end of these investigations the Administration will make it decision. Among the organisations which have addressed communications to the Administrator in support of the Association are the Natal Indian Congress and the Liberal Party.

Mau Mau Incident In Kenya—Troops Raid Indian Commissioner's Office

According to a Sapa-Reuter's report from New Delhi troops entered the Indian Commissioner's office in Nairobi on Saturday, April 25, during a mass round up of Mau Mau suspects. The Acting Commissioner was not in the office at the time. Some members of the staff were manhandled, one or two cupboard doors were broken and all the African members of the staff were arrested and taken away. The normal proceedings of the Lower House in New Delhi were interrupted so that the Prime Minister Mr. Nehru could make a formal statement on the incident which he said was of a very grave nature. He told the House of the People (Lower House) that the Acting Governor of Kenya, Sir Frederick Crawford, had offered "most humble apologies" and promised that an immediate inquiry would be held. The Acting Governor, he said, stated that the incident occurred because of a "serious omission" in the instructions of the military force that Consulate premises should be respected. "This is being rectified." Mr. Nehru quoted the Acting Governor as saying. Mr. Nehru said the Commander-in-Chief, General Sir George Erskine, called on the Indian Acting Commissioner, Raj Krishna Tandon, and promised to take the necessary action.

'Racialism Alien To Gospel'

In a policy statement issued in London, the 250-year-old British Society for the Propagation of the Gospel in foreign countries deplores the "progress" towards apartheid in South Afrcia. The Society has watched the "determined progress" of the Government of the Unoin of South Africa with anxiety, believing that such discrimination was alien to the Gospel, the statement adds. It calls attention to the stand taken by the Synod of Bishops of the Anglican Province of South Africa last year and says that the Society's policy will be to publicise their stand against apartheid as it is opposed to basic Christian ways. The Society will continue to grant aid to African schools though they are not attended by White children. The Society also supports the condemnation by the Church in South Africa of laws which it has judged to be unjust and discriminatory.

THE FOLLY OF RACIAL STEREOTYPES

I—"THE AFRICAN"

By C. W. M GELL

(From 'The Forum' Johannesburg)

(Continued from last week)

WE are incensed when foreigners accuse us of oppressing our non-Whites. But this is what a distinguished Afrikaner, born and brought up here though lately widely travelled, has just written:

> It is easy enough to confound the sensationalists abroad who see the country as continually on the brink of civil war. But riots and wars are started, and won or lost, in the hearts and minds of people long before the first stones are thrown at shop windows or the first shots fired in battle. None of us who know and love Africa can do it, or the world, any service by pretending that war of the most deadly potential has not been joined in the hearts and minds of the black and coloured people on one side, and on the other of those Europeans of the Union who deny those races the right to be their changing selves.

What can we now say in self-defence when our traducers cite the Western Areas Scheme; the Group Area plans for our Indian communities; those annoying cases of manhandled jail and contract labour which keep recurring in the east central Transvaal; the indignation of the Mineworkers Union over the punishment of Europeans for assaulting Africans in the Free State mines; the encouragement of the police to hit and shoot first rather than run the least risk of casualties and the ministerial guarantee that there will be no "please explain" demands after such action, the Swart Acts, the bannings, the Reservation of Separate Amenities Act, the Bantu Education Act and Schoeman's two-pronged attack on the trade unions? All these have a wide measure of bipartisan support among Europeans, far exceeding the limits of any one party.

If, as I believe, these deeds, intentions and laws are retrogressive, forcing us alone back against the stream of current world history, will they not look more like oppression than repression, not only to foreigners but to the emerging intelligentsia and leadership of our urban non-Whites against whom they are principally directed? We may temporarily prop up the tottering remnants of the African tribal system by establishing Bantu Authorities in scattered country districts. But rural Africans are not under the severe pressure of modern events as are their urban cousins. And if, to the stresses and strains of a rapidly changing environment which already bear hard upon urban Africans, we deliberately add the further vexation of man-made restrictions and man-imposed inequalities, will we not be sowing a quite predictable harvest on ground most likely to yield quick and heavy returns? It hardly needs experience of "the African" to foresee the harvest we shall reap.

For "the African" who is undergoing this whole process of economic metamorphosis and human experiment is not the unchanging, undeveloped, primitive savage of our imagination; but a great variety of human types, bound ever closer together by the uniformity of subordination we seek to impose upon them, compacted geographically (and likely to become more so, if the Nationalists have their way), sharpened and toughened by the rough and tumble of urban life. With these men and their leaders only a handful of Europeans have any contact. We read of them as "work shy tsotsis and "Communistic agitators." Those who know them well speak of them very differently—often unbelievably patient and courteous amid the degrading squalor in which so many live, stubbornly courageous and enduring in the demoralising and brutalising conditions which turn a minority into criminals. And their leaders? Communists some of them, liberals most of them, nationalists all of them. But what would we expect who deny them on grounds of race a place in our western civilisation? Spiritually and mentally, many of them are already by any standard much more western and civilised than our weaker White brethren. But the lattea are admitted to full citizenship unchallenged and the former are kept physically beyond the pale.

So they will be with us or against us, according as we let them join the human race now. And they, though a small minority of their people today, will decide whether the non-White majority will be with us or against us tomorrow. Nor can we long escape the dilemma by setting higher standards for their admission than Europeans are prepared to accept for themselves This is the too intellectual weakness behind the Liberals' qualified common franchise, offered as a goal and principle. Europeans, accustomed to adult suffrage will refuse it and Africans too, lest it separate their intelligentsia from the rest of their race, dividing them to perpetuate White rule. As a first step towards extending the franchise, Africans might conceivably one day accept it temporarily, provided there are adequate safeguards against its being operated against them as the Cape franchise is today operated against Coloureds. But the intention to proceed towards universal compulsory education and adult suffrage must be as unambiguous as it is emotionally compelling.

(To be Continued)

NEW BOOKS

Just Arrived From India

A Gandhi Anthology —By V. G. Desai 9d

Which Way Lies Hope —By R. B. Gregg 2/-

Why Prohibition —By Kumarappa 1/-

Gandhi And Marx —By K. G. Mashruwala 2/8

Satyagraha In S.A. —By M. K. Gandhi 15/-

A Nation Builder At Work By Pyarelal 1/6

Bapoo's Letters To Ashram Sisters —By Kaka Kalelkar 2/6

The Wit And Wisdom Of Gandhi —By Homer A. Jack 22/-

Obtainable from:

'INDIAN OPINION,' P/Bag, Phoenix, Natal

GROUP AREAS ACT AND CIVIC AMENITIES FOR NON-EUROPEANS

"THE recent intervention by the Minister of Native Affairs stopping the Durban City Council laying out a sports ground for Africans working in Durban North in that area because of the Government's policy of providing such civic amenities or non-Europeans "Only" in the areas yet to be demarcated and zoned for them under the Group Areas Act is a matter of serious concern to the Indian, African and Coloured people, says a statement issued by the Natal Indian Congress condemning the intervention of Dr. Verwoerd.

"As far as the civic amenities for non-Europeans of Durban are concerned," added the statement, "the City Council has a black record indeed. It is a record of criminal neglect and although in the past in terms of the decisions of the Supreme Court the non-Europeans had redress when unequal amenities were given to them by local authorities now the Council and other authorities are armed with the Reservation of Separate Amenities Act, a measure which legalises the unequal and unjust treatment meted out to the non-European citizens.

"We have had glaring examples of how the City Council has failed even on a basic question like housing when after expropriating Indian owned land in places like Merebank for the avowed purpose of erecting more homes for the community, no progress has been made in erecting the urgently needed homes for the people but instead the expropriated land has even been used for completely different purposes.

"Now the Group Areas Act can be used as an effective shield by both the central and local authorities in explaining away their present unjust treatment of the non European people in matters of their civic needs. The Africans of Durban North cannot have their sports ground because their areas have yet not been demarcated. To-morrow we will be told that the Indian community cannot have their schools, housing, and all other such amenities until their group areas are zoned.

"It is not difficult to visulise how the principle underlying the Minister's stand on the question of the Durban-North Sports ground can adversely affect the Indian and other non-European communities.

"The Natal Indian Congress has consistently declared its total opposition to the Group Areas Act, a measure which it believes to be against the interests of all South Africans. It stands for the total repeal of this law and it condemns the attitude of the authorities in using this measure to prevent non-Europeans having urgently required amenities"

PAKISTAN LEADERS OPPOSE U.S. MILITARY AID

IN Pakistan, the leader of the North-Western Frontier Awami League, Pir of Manki Sharif, has said that the people of East Pakisten had given a clear verdict against the American military aid to Pakistan. In an interview to a Lahore daily, he said he would oppose all agreements and aids which brought war nearee to Pakistan. The Pir of Manki Sharif demanded that the present Pakistan Constituent Assembly should be dissolved and the question of American military aid should be left to the new Parliament which alone could speak for the people of Pakistan.

At Dacca, in a statement, Maulana Bhasani, President of the East Pakistan Awami League, referred to U.S. military aid to Pakistan and said that all parties comprising the United Front had agreed that during the first session of the East Pakistan Assembly, a resolution could be sponsored opposing it.

The Deputy Minister for External Affairs, Mr. A. K. Chanda, disclosed at a meeting at Gopalbagh, near Burdwan (West Bengal), on April 11 that the Government of India had received comments from about 2,000 newspapers of the world supporting India's stand regarding the proposed United States-Pakistan military aid pact.

Mr. Chanda said India opposed this pact on the principle that if it was economic and scientific aid that was given to Pakistan, which had been lagging behind economically, India would not protest.

Mr. Chanda regretted Pakistan's action had stood in the way of India's "easement of tension policy" in the world in which India had succeeded in Korea.—'India News.'

WE ARE STOCKISTS OF ALL THE BEST RELIGIOUS BOOKS FROM THE RAMAKRISHNA VEDANTA MATH AS FOLLOWS:—

Attitude of Vedanta Towards Religion by S. Abhedananda		15	0
Life Beyond Death by S. Abhedananda		28	0
Reincarnation by S. Abhedananda		6	6
How to be a Yogi by S. Abhedananda		12	6
Yoga Assans, Fully Illustrated, by Swami Sivananda			
Chaitanya to Vivekananda Lives of the Saint of Bengal		5	6

UPANISADS

Taitiriyopanisad	Swami	Sharvananda	6	3
Svetasvataropanisad	"	Tyagisananda	4	9
Kathopanisad	"	Sharvananda	9	4
Mandukyopanisad	"	"	3	6
Prashnopanisad	"	"	3	6
Aitareyopanisad	"	"	3	6
Kenopanisad	"	"	3	0
Isavasyopanisad	"	"	3	0
Ideal of Education	"	Abhedananda	5	0
Human Affection and Divine Love	"	"	5	9
Modern India	"	Vivekananda	2	9
Cast and Culture and Socialism	"	"	3	9
East and West	"	"	4	3
A Short Life of Sri Ramakrishna	"	"	3	3
Vivekananda and his Works	"	Abhedananda	3	3
An Introduction to the Philosophy of Panchadasi	"	"	2	9
Thus Spake Vivekananda Thus Spake Sri Ramakrishna		"	3	3
Swami Vivekananda and Modern India ...	"	Jagadishwaranda	2	0
Religion of the Twentieth Century	"	"	2	3
Words and Cross in Ancient India ...		"	1	3
Unity and Harmony	"	"	1	3
Who Is the Saviour of Souls	"	"	1	3
Why a Hindu Accepts Christ and Rejects Christianity		"	1	3
Why a Hindu is a Vegetarian	"	"	1	3
The Scientific Basis of Religion	"	"	1	3
My Master	"	Vivekananda	1	9
Women of India	"	"	1	3
Presidential Address	"	"	1	3
Chicago Address	"	"	1	3
Consolations	"	Ramakrishananda	1	3
Christ the Messenger	"	Vivekananda	1	3
Life After Death	"	Vivekananda	1	9
The Scientific Religion	"	"	2	3
Sri Ramakrishna and Swami Vivekananda ...	Sri	J. Nehru	1	3
Work and its Secret	"	Vivekananda	1	6
Bhakti or Devotion	"	"	1	3
The Powers of Mind	"	"	1	6
Sadhanas or Preparation for Higher Life ...	"	"	1	3
Is Vedanta the Future Religion	"	"	1	6
Christ the Messenger	"	"	1	9
Hail Independent India	"	"	1	3
The Path to Perfection	"	Ramakrishananda	1	3
On What is God	"	J. Goyandka	1	3
Vedanta Philosophy	"	Vivekananda	2	6
The Immanence of God		M. M. Malaviya	1	3
Siva and Buddha ... ... : ...		Sister Nivedita	2	0
The Glory of the Vedas		D. D. Y. Vachaspati	1	3
Divine Message		H. Poddar		9
Wavelets of Bliss		H. Poddar	1	3
Six Lessons in Raja Yoga		Swami Vivekananda	2	0
In Defence and Essentials of Hinduism		" "	4	6

Obtainable At Our Only Address:

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS

286 Grey Street, DURBAN.

DHIRUBHAI P. NAIK

Travel, Insurance & General Agent

Book with us for your travelling by Air, Sea or Land either to India or to any part of the world.

All types of Insurance—Life, Fire, Burglary, Riot, Storm, Accident, Plate Glass, etc.

Consult Us Free of Charge For Your Income Tax, Persona Tax, Writing Of Your Books, Trade Licences, Revenue Clearance Certificate, Passports And Immigration Matters.

Representative: **National Mutual Life Asso. Of Australasia, Yorkshire Insurance Co. Ltd.**

Telephone: 33-9033. 29e Commissioner Street, JOHANNESBURG.

Phone Day 24169

Phone Night 833459

L. RAJKOOMAR (PTY.) LTD.

14, CROSS STREET, DURBAN.

Funeral Directors and Manufactures of all classes of Coffins and Wreaths

Contractors to the INTERNATIONAL FUNERAL INSURANCE COMPANY, LIMITED.

Reg. Office: 39 CROSS STREET, DURBAN

Country Orders for Coffins and Wreaths accepted by phone and despatched by rail at the shortest notice.

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 29368

P. HARGOVAN & CO. (PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue

DURBAN.

FOR RUBBER STAMPS AND PRINTING

CONTACT STANDARD PRINTING PRESS

GENERAL PRINTERS AND RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006. P.O. BOX 2782.

TELEGRAPHIC ADDRESS "QUICKPRINT".

ESTABLISHED 1927.

News the other papers don't print is to be found each week in

PEACE NEWS

World news—events in Africa, Asia, America, Europe—news of constructive peacemaking; race relations; progress towards a non-violent society.

Obtainable by air-mail each week from Britain at 50s. 6d. per year; sea-mail 21s.; 4 weeks trial subscription (sea-mail) 2s. 6d.

South African representative.

ELLA B. ELDER

Brownlee Street, Stutterheim, Cape.

London office:

3 BLACKSTOCK ROAD, N. 4

Golden Number

OF

"INDIAN OPINION"

Souvenir

Of The

Passive Resistance

Movement

1906—1914

Price: Four Shillings.

Obtainable From:

"Indian Opinion"

Phoenix, Natal.

INDIA'S FOREIGN POLICY

By SHRIMATI VIJAYALAKSHMI PANDIT

IN an age when foreign policies are determined by the exigencies of a current war or the possibilities of a future one, India is attempting to mould a policy free from both expediency and fear. She has based her stand on certain fundamental principles which inspired and guided her recent struggle for freedom. These principles consisted, in essence, of the idea that wrong means could never attain the right end. It was Gandhiji's emphasis on the right means which gave to our national movement its peculiarly moral — as opposed to a purely political—character. We were not concerned merely with the goal of freedom, but with the manner in which we reached it. Now as then, we are dedicated to this ideal, not only for ourselves but in relation to all nations.

Life moves so swiftly these days and events follow each other in such rapid succession that people are apt to forget the background which inspires many present decisions of policy.

I would like, therefore, to take you back into that dark and difficult period of the nineteen thirties when our freedom was still remote. At that time while India was occupied in a grave political struggle, our leaders were not unmindful of the fact that a clear statement of our objectives was necessary not only for our own guidance but also in order to obtain the sympathetic understanding of the world. It was at this time that the fundamentals which still guide our foreign policy were laid down. These were:

1. Opposition to Imperialism; 2. Support to all peoples fighting for freedom against colonial rule; 3. Avoidance of foreign entanglements; 4. Desire for peace.

We can see from this that long before the word peace attained its recent controversial meaning, India had defined the objectives of her foreign policy as attainment of world peace and enlargement of human freedom. In those days when repeated breach of pledges was leading to betrayal of democracy and the shadow of the second World War was darkening Europe, the Indian National Congress stated the policy of the Indian people in regard to foreign relations and war. In a resolution passed at Haripura in 1938 it declared: "The people of India desire to live in peace and friendship with their neighbours and with all other countries, and for this purpose wish to remove all causes of conflict beween them. Striving for their freedom and independence as a nation, they desire to respect the freedom of others and to build up their strength on the basis of international co-operation and goodwill. Such co-operation must be founded on a world order and a free India will gladly associate itself with such an order and stand for disarmament and collective security. But world co operation is impossible of achievement so long as the roots of international conflict remain and one nation dominates over another and imperialism holds sway. In order therefore, to establish world peace on an enduring basis, imperialism and the exploitation of one people by another must end."

Reassessment

The advent of our freedom required a reassessment of the situation and an adjustment of our relationship with the West. We were limited in many ways: our material and military strength was small, in no way comparable with that of the great nations of the West, our resources were undeveloped, our people had a pathetically low standard of living. But we had one advantage: we were unfettered by the past. We had no traditional rivalries and no commitments and what is more important, no prejudices. Vincent Sheen in an article referring to this said: "The principal strength of India is psychological: it comes from the prestige won in a great national revolution accomplished by non-violent means. It comes from the moral interest of all Asia in that national movement, and from the leadership under which it was achieved. There is probably also a feeling of pride on the part of all Asian peoples in the spectacle of a free, self-governing nation of such size and importance making its own way in time of trouble, and doing so against the dire prognostications of most European observers. This and similar considerations constitute the strength of India; none is material and none could go into a balance-sheet of military, industrial or economic power.

Critics of this policy forget that until 150 years ago the stand taken by the United States was almost identical and only changed when the second World War thrust America into a position of responsibility. Foreign policies are governed largely by a country's geographical position, its history, tradition and enlightened self-interest. Independent India was naturally guided by all these considerations and held out the hand of friendship to all countries willing to co-operate in the great task of promoting human wellbeing.

Three Countries

The West today really comprises three countries—Britain, the U.S.A. and the U.S.S.R. How has our policy affected our relations with these great powers? With Britain, inspite of the long period of conflict between us, we have friendship and understanding today due to the fact that we were always prepared to accept a peaceful settlement and Britain acted at the end with a wisdom and courage which other colonial powers would do well to emulate; even though we have taken a stand against her, this has not basically affected our understanding or co-operation.

With the United States our relations have been somewhat different. In the pre-independence days the sympathy in the U.S.A. for the cause of India's freedom, and the support rendered was overwhelming, despite ignorance about India's history and its inspirations. This ignorance about India, though it is daily diminishing, still persists. And it will take a long time to dispel the many wrong notions that exist. As a people the Americans are sensitive to the smallest censure of their foreign policy, since they are new to the role which developments resulting from two wars have thrust upon them. They genuinely believe that the role is both altruistic and humanitarian and hence deserving of appreciation and praise. Any difference of opinion is therefore considered an attack. It is not appreciated that the very conditions that might determine American foreign policy, may be just the ones to compel another country to formulate a different and even opposing policy. That people may have the same objective yet adopt different roads to reach it, is not easily appreciated. Yet, however much the voices of India and America may seem to differ there is something similar between them. America is not unaware that we believe passionately in the democratic methods and are endeavouring to enlarge our democracy both on the political and economic planes. What we hope to get across more clearly in the course of time is that our full contribution to the course of democracy and world peace can be made effective only in our own way. Mutual goodwill already shows signs of increasing.

Between the Soviet Union and ourselves, there has been friendship. On many issues at the U.N. we have seen eye to eye with them, and on many we have differed as indeed we have differed with the U.S.A. But this has not diminished the Soviet's respect for India as a neutral country working hard for world peace and the freedom of the subject people.

Since Geography plays a part in the foreign policies I would like to mention our great neighbour China. We share with China a common cultural heritage going back for over a thousand years and which in spite of long periods of neglect still binds us closely to each other. In this age of mutual distrust it is good to remember that two great nations like India and China have been also able to live in peace and friendship for thousands of years. History offers no other example like this and it is important not only for India but for Asia and the West that this understanding should continue. India's common frontier with communism alarms Western observers—they express surprise that the people of India show no sense of fear. These people whose pattern of life is adjusted to a standard far above our means do not readily understand that the threat to India, as indeed to Asia, comes primarily from her poverty. In our opinion the challenge facing the West today is to sell the ideal of democracy as the best means to human betterment to the vast masses of under-developed peoples; how can such people lacking the basic necessities of life fear anything at all except fear itself? It is to remove this fear that India works and strives unceasingly on the domestic as well as the international front. It is in order to help in the attainment of individual liberty and to remove all tendencies that suppress the human spirit that she has pledged her full adherence to the United Nations, and it is her constant aim to develop friendship and co-operative relations with all nations for the creation of a better world.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns. Apply:

9 Adams Arcade,
40 Market Street,
Johannesburg

Things In General

"Concept and Function Of The University"

In a press statement the South African Institute of Race Relations announced that it will hold a conference on "The Concept and function of the University." The conference will be held in Johannesburg on May 1, 1954, and the subject will be introduced by speakers of the highest standing. According to information at present available, the chairman will be the Hon. Mr. R. Feetham who is Chancellor of the University of the Witwatersrand. Among the speakers will be Professor Thomas B. Davie, who is Principal of the University of Cape Town and Mr. I. Glyn Thomas who is Vice-Principal of the University of the Witwatersrand. The Institute considers that the time has come to review the position of the function of the university, particularly in a multi-racial society such as South Africa, and it is extending invitations to all universities and a wide variety of professional and other organisations to send representatives to the conference.

'The Indian'

'The Indian,' published in London since 1950, has now been amalgamated with 'The African and Colonial World'. The new journal is now known as "T.'e African Colonial World and the Indian." This change has been made, states the editor, Dr. K. D. Kumria, because "the problems of the Indian people in the overseas countries are very much related to the common problems of all the races." The new journal has a special section containing the main features of "The Indian."

Port Elizabeth Muslim Educational Institute

Officials of the Port Elizabeth Muslim Educational Institute propose to hold a Bazaar for the purpose of raising funds for the renovation of the Institute building which will cost about one thousand pounds. They appeal to all friends and sympathisers to send any small article or articles such as groceries, clothing, footwear or any oddments, out-of-date samples, ornaments or other items. These will be gratefully acknowledged and will be turned into cash at the proposed Bazaar. Any contributions in cash will also be most welcome. They should be sent to the hon secretary Mr. A. H. Lombard, 303 Kempston Road or P. O. Box 3070, Port Elizabeth.

Wedding In Durban

The marriage of Mr. Manharlal, son of Mr. and Mrs. Maganlal A. Gokal of the well-known firm of Messrs. A. Gokal and Sons of Louistrichardt with Miss Hiragauri, eldest daughter of Mr. and Mr. Nathalal S. Devshi of the well-known firm of Messrs. Samjee Devshi of Durban, took place on Friday, April 23, at the Mahatma Gandhi Hall, Lorne Street. The hall, which was crowded with people representing all sections, was lavishly decorated for the auspicious occasion. A Tea Party was given in honour of the newly wedded couple by the Devshi family in the same hall on Saturday afternoon. Speeches blessing the couple were made by various speakers.

Death Of Mr. Haji Yusuf Ismail Patel

The death after a long illness took place on April 15, of Mr. Hajee Yusuf Ismail Patel an old and well-known merchant of Johannesburg. The late Mr. Patel was born in Surat District in 1877. After completing his academic career he joined the Government Civil service in Baroda and came to South Africa in 1896. He first entered into commerce in Durban and later developed it in Johannesburg. By his business acumen he soon became one of the prominent merchants of the Transvaal. He expanded his trade as far as East Africa, Rhodesia and Mauritius. He took a keen interest in the political, educational, social and religious activities of the community. He gave good sums in charity both in the Transvaal and in India, including £1,000 to the Johannesburg Indian Government School and Rs. 10,000 for a hostel for Muslim students in Surat. The funeral which was attended by a large number of people representing all sections of the community took place in Johannesburg on April 16. The deepest sympathy of the community goes out to the deceased's son Mr. Gulam Mahomed Yusuf Patel and other members of his family.

Mahatma Gandhi Memorial Fund

We wish to thank an anonymous donor for the donation of £4—4—0 towards the Mahatma Gandhi Memorial Fund.

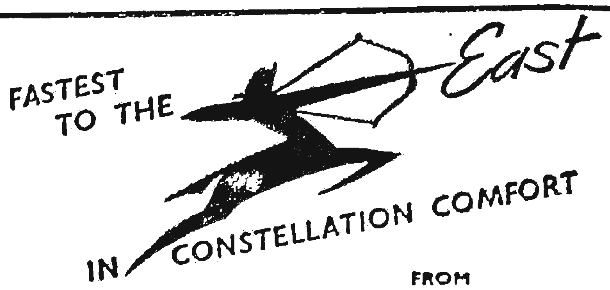

FROM
NAIROBI
TO KARACHI OR BOMBAY

2 TOURIST AND STANDARD SERVICES EVERY WEEK

AIR-INDIA
International

with quick connections for
CEYLON HONGKONG JAPAN

South African Representative: 95 Salisbury House, Smith Street, DURBAN. P.O. Box1955.

Kasturba Gandhi Memorial Number

Copies of Kasturba Gandhi Memorial Number can be had at this office at 1s. 3d. including postage.

'Indian Opinion
Phoenix, Natal.

HIND SWARAJ OR INDIAN HOME RULE

By Gandhiji

Gandhiji says regarding it:

"It (the book) teaches the gospel of love in place of that of hate......It pits soul force against brute force. It has gone through several editions and I commend it to those who would care to read it." Written in 1908 it contains in essence Gandhiji's later teachings on various topics.

New Revised Edition with an introductory essay by Mahadev Desai

Price: 1s. 6d.

Obtainable from:

'Indian Opinion', P. Bag, Phoenix, Natal.

Seven Months With Mahatma Gandhi

Being an Inside View of the Non-co-operation Movement of 1921-22

By Krishnadas

Abridged and edited by Richard B. Gregg

Writing of the two volumes of which this is an abridgement Gandhiji wrote: I have gone through them. And the facts appear to me to be correctly set forth and exhaustively dealt with......The volumes are the only narrative we have of the seven months with which Krishnadas deals."

Price: 12s. 6d.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Phoenix, Natal

BOOKS FOR SALE

GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
GANDHIAN ETHICS—Benoy Gopal Ray	2	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI—Krisnadas	12	6
STORY OF THE BIBLE—S. K. George	6	0
A RIGHTEOUS STRUGGLE—Mahadev Desai	2	8
THE POLITICAL PHILOSOPHY OF MAHATMA GANDHI—Gopinath Dhewan	17	9
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II—M. K. Gandhi	14	0
THE STORY OF BARDOLI—Mahadev Desai	6	0
FROM YERAVDA MANDIR—M. K. Gandhi	1	0
MAHADEV DESAI'S EARLY LIFE —By Narahari D. Parikh	2	6
DEHUMANIZATION IN MODERN SOCIETY —Rene Fulop-Miller	1	0

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"

P. Bag. Phoenix, Natal.

BOOKS FOR SALE

UPANISHADS FOR THE LAY READER —C. Rajagopalachari	6	0
VEDANTA THE BASIC CULTURE OF INDIA —C. Rajagopalachari	5	6
BHAGAVAD GITA—Abridged and explained by C. Rajagopalachari	4	0
INTERNATIONAL SHORT STORIES —The best from 23 countries	17	6

Obtainable from:

INDIAN OPINION,

P. Bag, Phoenix, Natal.

BOOKS FOR SALE

Key to Health—Gandhiji	1	6
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Cleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Public Finance and Our Poverty Gandhiji	2	0
Hindu Dharma—Gandhiji	8	0
Bhoodan Yajna	2	0
Sardar Vallabhbhai Patel (Vol.1)—N. D. Parekh	15	0
The Diary of Mahadev Desai—V. G. Desai	12	0

Obtainable from:

C/O INDIAN OPINION,

P. Bag, Phoenix, Natal.

BOOKS FOR SALE

INDIAN JUDGES (Biographical and critical sketches with portraits)	7	6
EMNIENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland	7	6
THE BHAGAVAD GITA—The Lord's Song—(An English Translation)—Annie Besant	1	0
WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE? —Dr. V. K R. V. Rao	3	0
OUR INDIA (Children's stories by various writers, illustrated) —Minoo Masani	2	6
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6
GOLDEN NUMBER OF "INDIAN OPINION", 1914 (Souvenir of the Passive Resistance Movement in S.A., 1906-1914)	4	0
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6
GANDHIAN TECHNIQUES IN THE MODERN WORLD—Pyarelal.	2	0
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings an Utterances)—M. K. Gandhi	10	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0
INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)	15	0
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Pacts And Facts—Stanley Powell	5	0
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6
GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH —M. K. Gandhi	15	0
CHRISTIAN MISSIONS IN INDIA (Their place in India)—M. K. Gandhi	5	0
RAMANAMA—M. K. Gandhi	2	0
TOWARDS NON-VIOLENT SOCIALISM —M. K. Gandhi	5	0
REBUILDING OUR VILLAGFS—M. K. Gandhi	3	0
AN ATHEIST WITH GANDHI—Gora G. R. Rao	2	0

Obtainable from:

'Indian Opinion,'

P.Bag, Phoenix, Natal.

INDIA LETTER

(From Our Own Correspondent)

Bombay, April 4.

SHRI RAJGOPALACHARI has resigned from Chief Ministership of Madras State due to ill-health. Madras State Legislature Congress Party met to elect the new leader of the Party. Shree Kamraj Nadar, erstwhile rival of Shri Rajgopalachari, defeated Shri Subramaniam, the nominee of Shri Rajgopalachari and was elected leader of the Party.

Shri Kamraj Nadar is the president of Tamil Nad Congress Committee since last 15 years. He had always played the role of "king maker," never accepting any ministerial post for himself. The Congress Parliamentary Board has told him that it was contrary to Congress policy that the same person should be Chief Minister and P.C.C. president. The choice before Shri Nadar was delicate. But at last he has decided to accept the Chief Ministership.

The Congress Working Committee has called upon all Congressmen not to join other political parties in presenting their views before the States Reorganisation Commission. The operative portion of the resolution states: "Congress legislature parties should avoid moving any resolution on this subject and they should not support any resolution moved by other parties on this subject. Congress members, if they so desire, may, individually or collectively, present their case to the Commission in the normal course.

The Working Committee appointed a sub-committee of nine members to consider amendments to the Constitution of India and to the Representation of the People Act. The sub-committee has been asked to submit its report before the Working Committee meets next.

The Committee decided to hold the next All India Congress Committeee session at Ajmer in the second week of July and the open session in Tamil Nad next January.

There was a split in Andhra Congress Legislature Party over the recommendation of Ram Murti Committee. Ram Murti Committee was appointed to enquire into the prohibition policy of Andhra Government. The Committee found that prohibition has totally failed in the State and recommended its scrapping altogether. This recommendation created a crisis in the ruling Congress Party, as one group was strongly opposed to it. So the whole question was referred to the Congress Working Committee. The Working Committee has virtually decided against scrapping prohibition.

Suggesting the appointment of a committee by the Planning Commission to evolve a national programme" for the implementation of the constitutional directive in favour of prohibition, the Committee stated that a stage has been reached when the experience gained and the difficulties met with in the execution of the prohibition programme in different States in recent years should be studied carefully and objectively with a view to speedy implementation of a national prohibition policy.

The Committee felt that it is imperative in the national interests to take steps to implement prohibition more effectively without being unduly influenced by its financial implications.

There was a great deal of controversy in regard to medium of instruction in schools and colleges, particularly in Bombay State. The Congress High Command passed resolutions advocating a policy of encouraging all the regional languages as well as English, while promoting Hindi as the national language. The policy, it is suggested in two separate resolutions, should be implemented both in respect of the medium of instruction in schools and colleges and the language memedium for the Public Service examinations.

An important feature of the resolution is the recommendation that those whose mother-tongue is Hindi should compulsorily learn and pass an examination in some other Indian language.

The Working Committee also approved generally the 15-year programme which the Central Education Ministry has drawn up in the stages of five years each so as to complete the replacement of English by Hindi at the end of that period.

Regarding cities and bilingual areas, the resolution on the medium of instruction states that where there are many people speaking a language or languages other than the regional language, public primary schools should give instruction in the mother-tongue, provided there was reasonable number of persons demanding such instruction. In bilingual areas, more particularly the border areas between two States, special facilities should be given for primary education in each of the languages of that area.

The Committee has recommended that progressively examinations for all-India services should be held in Hindi, English and the principal regional languages at the option of candidates. In the event of a candidate choosing Hindi or a regional language for the purpose of his examination, he should pass separately in English also.

• •

The Prime Minister of Pakistan has again requested the Prime Minister of India for early talks on the appointmeut of a Plebiscite Administrator Since America's announcement of military aid to Pakistan, Pandit Nehru has consistently avoided this request of meeting between the two Prime Ministers. Political observers do not feel the time is opportune for such a meeting, as they expect changes in Central Government of Pakistan following the verdict of 56 per cent. of the population of Pakistan in East Bengal ousting the Muslim League, the ruling party in recent elections. The elected leaders of East Bengal are demanding the dissolution of the Constituent Assembly and reconstituting the Central Government. They are also against American military aid. Taking an overall view Pakistan is passing through one of the worst political crises it has faced. The Muslim League which holds power at the centre and in the units in West Pakistan is cracking up, and East Pakistan's United Front is determinedly pressing for the dissolution of the Constituent Assembly and the Central Cabinet. All the opposition leaders are meeting to form a United Front in West Pakistan to defeat the ruling party also. Under these circumstances Indian political observers do not favour any negotiations with the Pakistan Premier, as his future is considered to be uncertain.

According to the Pakistan correspondent of the 'Times of India,' "the combined effect on the Kashmir issue of the U.S. military aid and the League debacle in East Pakistan has been damaging to Pakistan, The secone Soviet note to Pakistan has once for all ruled out the possibility of the Security Council taking up the question. The Soviet veto might become an impassable barrier for Pakistan. Internally, East Pakistan's opposition to U.S. aid and disinterestedness in Kashmir are important factors.

• •

Shri C. D. Deshmukh, Finance Minister of India, has resigned his post due to differences with the Cabinet over control of the Finance Department over other departments in matters of spending money and the question of rationalisation of industries. But he has withdrawn his resignation after free and frank talk with Mr. Nehru.

• •

According to latest information 28 more villages of French India have been liberated. Mr Nehru has once again appealed to the French Government to recognise the clearly expressed wishes of the people and to effect a *de facto* transfer of its settlements to India. He stated that the Government of India would gladly enter into negotiations with the French Government on this basis.

The freedom movement has spread to the main Pondicherry area where French police and military have been stationed in a large number. There was a complete strike in the capital and people paraded the streets with Indian Union flag. Shouting anti-French slogans and demanding immediate merger with India. Nearly 300 persons were arrested on the first day of the struggle in the capital.

MY GANDHI

By DR. JOHN HAYNES HOLMES

Price 12/6 including postage

This book is written by one of Mahatma Gandhi's first most intimate friends in America and life long supporter of the great principles for which he stood and laid down his life.

To be had from:

'INDIAN OPINION,'
P/Bag, Phoenix, Natal

Always Better. Better Always.
Are Kapitan's Tempting
Sweetmeats.

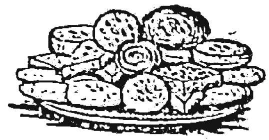

For nearly half a century we are leading in the manufacture of Quality Sweetmeats and Cakes.

TRY US FOR THE LATEST INDIAN RECORDS.

Address:
KAPITANS BALCONY HOTEL,
(KORNER SWEETMEAT HOUSE)
Corner Grey and Victoria Streets
DURBAN.

Phone 23414. Tel. Add. 'KAPITANS."

M. J. PATEL

INTERNATIONAL SPORTS COMPANY

Importers & Exporters & General Commission Agents

10 Peking Road, Kawoon, HONG KONG.

Special attention is paid to indent orders

Write To Us For Further Particulars.

LIFE INSURANCE

Are you adequately insured?
Have you provided for your dependants?
Prepare for the future
Life Insurance gives peace of mind for the unknown future.

Insure with "THE OLD MUTUAL" your friend for Life—The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has best Bonus record in the WORLD.

Representative:—

DAYABHAI PATEL

P.O. Box 1760,
JOHANNESBURG.

Phones:— Business 33-0711
Residence 33-5961

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants
&
Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

Phone 53. Telegrams 'SOLANKI.'
P.O. Box 208.

Solanki & Co. Ltd.

Merchant & Direct Importers

Extensive range always carried in the following:

Silks, Drapery, Toilets, Perfumes, Curios, Fashion Goods and Jewellery, Wide Range of Indian, Persian and Chinese Carpets.

Stockists of well-known branded Watches.

COPPERBELT PIONEER STORE

Where Quality and Service are Paramount.

Luanshya, Northern Rhodesia.

SHINGADIA STORES

(Prop: Premier Silk Bazaar Ltd.)
Direct Importers

Drapery, Outfitting, Fancy Goods,
Oriental Curios Etc. Etc.

P.O. Box 111. UMTALI, S. Rhodesia.
Telegrams: "Premsilk" Phone: 2523.

PREMIER WHOLESALERS

(Members of the Mashonaland Wholesalers Association)

Everything for the African Trade. Prints, Khaki, Calicos, Blankets, Shoes & Fancy Goods.

P.O. Box 319. Phone: 2523/Extn 1.
UMTALI, S. Rhodesia

RHOD-INDIA LIMITED

Exporters, Importers & Manufacturers Representatives

Piece Goods, Hosiery, Jute Goods.

Enquiries Solicited. Prompt Attention.

"Aryan Mahal" 6th Floor,
Plot 43, "C" Road,
Churchgate Reclamation,

Cables "Indorhod." BOMBAY, INDIA.

Phones: 29121/3 (Switchboard)
24179 (Manager)
P.O. Box 2197

Cables & Tel. Add: "PROSPERITY" (All Branches)
(Established 1927

Premier Produce Co. (Pty) Ltd.

General Wholesale Merchants
EXPORTERS AND IMPORTERS

Buyers and large Stockists of all kinds of Indian and European Groceries, Provisions, Soaps, Oils, Grains, Beans, Peas, Kaffircorn, Malt, Maize, Maize Products, Wheat, Wheaten Products, Crockery, Hardware and also Coal of all types.

All enquiries for Export and Import to the Head-Office.
Head-Office: "PREMIER HOUSE"
364 Pine Street, Durban.

also at

JOHANNESBURG
Phones: 34-3554/5
P.O. Box 200, Fordsburg,
82, Crown Road,
Fordsburg, Johannesburg.

BENONI
Benoni Coal Site
Phone 54-1813,
Rangeview Coal Sites—54-2205
P.O. Box 392, Benoni.

ATTRACTIVE
SAREE MATERIALS

Self Striped Georgette Crepes 45" Green, White, Pink, Sky, Lemon 4/11 yd.

Self Check Fancy Voiles with Block Designs 45" 4/11 yd.

Fancy USA Floral Voiles 38" 4/11 yd.

Two Tone and Rainbow Georgettes 45" All Shades 4/11 yd.

Floral Bembergs 45" Red, Gold, Green and Blue Designs 4/6 yd.

Bordered Georgette 45" All Shades 3/11 yd.

Coloured Georgettes 45" All Shades 3/11yd.

Spotted Georgettes 45" Latest 4/6 yd.

Embossed Georgettes 45" Basket Design 6/11 yd.

Georgette Jari Work Sarees £4-10-0 each

Georgette Sarees Cotton Embroidery £3/15/0 each

Benares and Tinsel Jari Borders Big Range In Stock.

BLOUSES
Chinese Embroidered Satin and Georgette Blouses and Latest Skippers 8/11 each.

CHAMPALS!
Plastic Fancy Tops with Heel Size 3 to 7 18/6 pair
Also Leather 8/6 & 10/6 pair

Write For Samples:

JAYBEE SILK HOUSE

39 MARKET STREET, JOHANNESBURG.

Proprietors:
C. L. Patel, D. K. Patel
V. B. Patel, H. J. Patel
K. C. Patel.

The Star Clothing Factory

Wholesale Merchants

CLOTHING MANUFACTURERS

P.O. Box 237. Phone 514.
Jameson Road, Livingstone,
NORTHERN RHODESIA.

Our S.A. Representative:

H. L. Hompes & Co.,
(Pty.) Ltd.

Durban, P.O. Box 1301.
Johannesburg, P.O. Box 3480.
Capetown, P.O. Box 824.

NEW TYPEWRITERS

POPULAR MAKES

Remington, Smith-Corona, Olivetti, Hermes, R. C. Allen.

PORTABLE & STANDARD MODELS AVAILABLE AT:

NATIONAL OFFICE SUPPLIES
(PTY. LTD.)

(Directors: N. V. MEHTA, J. P. GOKOOL; K. V. MEHTA)

LEGAL & COMMERCIAL STATIONERS
OFFICE EQUIPMENT SPECIALISTS

76 Victoria Street, Durban.

PHONES 22622
" 63535

P. O. BOX 1327
Tel. Add. NOSLIMITED.

For Quality Printing Consult :—
UNIVERSAL PRINTING WORKS
Commercial Printers & Calendar Specialists
9 Bond Street, Durban, Phone 25295.

Printed and Published by Manilal M. Gandhi at Phoenix, Natal.

પુસ્તક ૫૨ મું—અંક ૧૭
તા. ૩૦ એપ્રીલ, ૧૯૫૪.
છુટક નકલ પેની ૬.
દર શુક્રવારે બહાર પડે છે.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

હાઇડ્રોજન બોમ્બનો પાર્લામેન્ટની સ્ત્રી સભ્યોએ કરેલો વિરોધ

હિંદની પાર્લામેન્ટની સ્ત્રી સભ્યોએ હાઇડ્રોજન બોમ્બના પ્રયોગોનો વિરોધ કરનારૂં નિવેદન કર્યું છે. તેમાં સહી કરનારાઓમાં શ્રીમતી વિજયાલક્ષ્મિ પંડીત તેમજ હીંદ સરકારનાં તંદુરસ્તી ખાતાના પ્રધાન રાજકુમારી અમૃત કોર છે. નિવેદન નીચે પ્રમાણે છે:

"પેસીફીકમાં હમણાંમાં થએલા હાઈડ્રોજન બોમ્બના પ્રયોગોથી અમને ઘણોજ ખેદ થયો છે. દુનીયાના સઘળા વિચારકો સાથે અમે માનીએ છીએ કે સુધારાને અગાઉ કદી હતું તેના કરતાં આજે વધારે જોખમ છે અને માણસોના હૃદયમાં વધતા જતા ભયના પરિણામે નીતી અને શ્રદ્ધાના તત્વો, જેના વિના માનવજાતીની સ્થિતિ તોફાની સમુદ્રમાં દિશા સુચક સાધનો વિનાના વહાણના જેવી થઇ પડશે, તે સર્વથા નાશ પામશે.

વિજ્ઞાનના યુગમાં વસી રહેલા આપણે એ યાદ રાખવું જોઇએ કે વિજ્ઞાન માનવ વિકાસના સાધનો અથવા તો માનવીના નાશના શસ્ત્રો સંપુર્ણ નિષ્પક્ષપાતણે આપે છે. આથી શાંતી માટેની આપણી આશા ત્રાસ અને વિનાશના શસ્ત્રોની શોધ અને બનાવટનાં કરતાં વધારે મહત્વની વસ્તુપર અવલંબેલી હોવી જોઈએ.

"હાઇડ્રોજન બોમ્બથી થએલું જાણવામાં આવેલું નુકસાન જોતાં તેના થઇ ચુકેલા પ્રયોગ સામે તેમજ બીજા થનારા કંઇ પણ પ્રયોગો સામે અમે અમારો સખ્ત વિરોધ ઉમેરીએ છીએ. તે સાથે દુનીયાની સઘળી બહેનોને અમે અપીલ કરીએ છીએ કે અત્યંત વિનાશકારક શસ્ત્રોનો ઉપયોગ કોઇ પણ વખતે અને કોઇ પણ સંજોગોમાં કરવા સામે તેઓએ સખતમાં સખત વિરોધ કરવો જોઇએ અને એ વસ્તુને સર્વથા વખોડી કાઢવી જોઇએ. અમે નથી માનતાં કે નિર્દોષ માનવીઓના સમૂહબંધી સંહારથી કશો પણ લાભ થાય. ભયના બદલામાં આશા એજ એક વસ્તુ છે, જે ડહાપણ અને હીંમત ભરેલાં નેતૃત્વપર રચાએલી છે. એ નેતૃત્વએ ભેદોને સમજીને ભિન્ન વિશ્વ સમાજ શાંતી અને સુરક્ષિતતાથી રહી શકે તેવો સામાન્ય માર્ગ શોધી કાઢવાનું કાર્ય ધીરજથી ચાલુ રાખવું જોઇએ.

"આ કટોકટીના સમયે વિશ્વને આવું નેતૃત્વ આપવા સઘળા દેશોના મુત્સદ્દિઓને અમે અપીલ કરીએ છીએ."

એક બ્રીટીશ સ્ત્રીનો વિરોધ

હાઈડ્રોજન બોમ્બના પ્રયોગો બંધ કરવાની હીંદના વડા પ્રધાન શ્રી નેહરૂએ કરેલી સુચના સંબંધમાં તેમની ઉપર દુનીયાના સઘળા ભાગોમાંથી અને ખાસ કરી યુનાઇટેડ સ્ટેટસ, બ્રીટન અને ઓસ્ટ્રેલીયાથી સહાનુભુતીના કાગળો આવી રહ્યા છે. એક કાગળ એક બ્રીટીશ સન્નારી મીસ એ. એચ. બોલ્ટને લખેલો છે. તેમાં તે જણાવે છે કે: "એક ખાનગી બ્રીટીશ નાગરીક તરીકે હાઇડ્રોજન બોમ્બના પ્રયોગો બંધ કરવાની સમજુતીપર આવવાની તમારી અપીલને માટે મારી આભારની લાગણી વ્યકત કરવા મારી કલમને હું રોકી શકતી નથી. મેં અને બ્રીટનની બીજી ઘણી સ્ત્રીઓએ અગ્રગણ્ય અખબારોને, અમારી પાર્લામેન્ટના સભ્યોને અને વગદાર સંસ્થાઓને આ બાબતમાં લખેલું છે. સર વીન્સટન ચર્ચીલને પણ મેં પરબારૂં લખેલું છે અને હું લીબરલ પક્ષની હાઇ કલેમેન્ટ ડેવીને પણ લખેલું છે. પરંતુ આ સઘળું મારી મર્યાદિત શક્તિ મુજબ કરેલું હોવા છતાં મારે કહેવું જોઇએ કે તમારા જેવી વગ ધરાવનાર વ્યક્તિએ આ લડત ઉઠાવેલી છે એ ઘણુંજ હીંમત આપનારૂં છે. આ દેશમાં આ વસ્તુની સામે સખત વિરોધની લાગણી વર્તી રહી છે અને હું આશા રાખું છું કે સરકારોને આ વસ્તુ અટકાવવાની ફરજ પડે એટલી તે મજબુત થાય. આ ભયંકર ભયમાંથી માનવજાતીને મુકત કરવાના તમારા પ્રયાસો ચાલુ રાખવાની ઇશ્વર તમને શક્તિ અને સફળતા આપે."

*

ખરી શાંતી

આ દુનીયામાં જો ખરી શાંતી સ્થાપવી હોય અને યુદ્ધની સામે ખરૂં યુદ્ધ કરવું હોય તો આપણે બાળકોથી શરૂઆત કરવી પડશે; અને જો તેઓ પોતાની કુદરતી નિર્દોષતામાં ઉછરશે તો આપણે લડવું નહિ પડે, નકામાં અર્થ વગરના ઠરાવો કરવા નહિ પડે. પરંતુ પ્રેમ અને શાંતી ડગલે ને પગલે વધતાં જશે અને છેવટે જે શાંતી અને પ્રેમને માટે આખી દુનીયા જાણ્યે વા અજાણ્યે ઝંખી રહી છે તે દુનીયાના ખુણે ખુણામાં પ્રસરી જશે.

ગાંધીજી.

*

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૩૦ એપ્રીલ, ૧૯૫૪.

દક્ષિણ આફ્રીકાને ભાનમાં કેમ લાવી શકાય?

"નાટાલ મરકયુરી'ના ૧૫મી એપ્રીલના અંકમાં તેના લંડનના ખબરપત્રીનો સંદેશો નીચે પ્રમાણે પ્રસિદ્ધ થયો છે. ઇન્ટરનેશનલ લોન ટેનીસ ફેડરેશને દક્ષિણ આફ્રીકા ની ટેનીસ એસોસીએશનને ચેતવણી આપેલી છે કે, બીન-ગોરા ટેનીસ રમનારાઓને જો કોઇક પ્રકારનું જોડાણ આપીને એપાર્ટહેડ તોડી પાડવામાં નહિ આવે તો દક્ષિણ આફ્રીકાની સામે પગલાં લેવાની ફરજ પડશે. હેવાલ જણાવે છે કે, એ પગલાંમાં ડેવીસ કપને માટેની હરીફાઈ માંથી સ્પ્રીંગબકસને બાતલ રાખવાનો સમાવેશ થશે અને કદાચ વીમ્બલડન માં અને ઇન્ટરનેશનલ ફેડરેશનના આશરા હેઠળ થનારી પરદેશી ટુરનામેન્ટોમાં દક્ષિણ આફ્રીકાના ખેલાડીઓ ને દાખલ નહિ કરવાનો સમાવેશ થશે. સંદેશો વધુમાં જણાવે છે કે, છેલ્લાં બે વર્ષ થયાં દક્ષિણ આફ્રીકા ની યુરોપીયનો સિવાયના સઘળા ખેલાડીઓ સામે ભેદ પાડવાની આ નીતી સામે અનેક સભ્ય દેશો તરફથી ઇન્ટરનેશનલ ફેડરેશનને રજુઆતો થયા કરેલી છે.

આ સંદેશો જો ખરો હોય તો ઇન્ટરનેશનલ લોન ટેનીસ ફેડરેશનને અમે મુબારકબાદી આપીએ છીએ. દક્ષિણ આફ્રીકાની એપાર્ટહેડની નીતી, જે દિન પ્રતિદિન બગડતી જાય છે, તેની સામે વગદાર આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓ તરફથી આવાં વ્યવહારૂ પગલાં લેવામાં આવશે તોજ તેની ઇચ્છનીય અસર થશે. માત્ર મહોડા ના વિરોધોની કશી અસર થવાની નથી. આપણે બીન-ગોરાઓને આપણા હમેશનાં જીવનમાં જે સહન કરવું પડે છે તેનો દક્ષિણ આફ્રીકાની ગોરી પ્રજાને જરા સ્વાદ મળવોજ જોઇએ.

આવતા ઓગસ્ટમાં કોમનવેલ્થ પાર્લામેન્ટરી એસોસીએશન દક્ષિણ આફ્રીકાની એપાર્ટહેડની નીતીના કારણે પોતાની કોન્ફરન્સ યુનીયનમાં નહિ ભરતાં કેનીયામાં ભરશે. જણાવાય છે કે કોન્ફરન્સ પુરી થયા બાદ જુદા જુદા દેશોના ૬૫ પ્રતિનિધિઓ દક્ષિણ આફ્રીકાના આમંત્રણથી યુનીયનની મુલાકાતે આવશે. અમને લાગે છે કે બીન-ગોરા ડેલીગેશનોના સભ્યોને પણ આમંત્રણ આપવામાં અને યુનીયનમાં તેઓને સંપુર્ણ રીતે યુરોપીયનોની સમાન વર્તીવ મળવાની ખાત્રી આપવા માં નહિ આવે તો આ આમંત્રણ સ્વિકારવું નહિ જોઇએ. દક્ષિણ આફ્રીકાને તેની ભુલને વિષે જાગૃત કરવા આવાં વ્યવહારૂ પગલાં અનેક રીતે લઈ શકાય. તેમ જો તાકીદે કરવામાં નહિ આવે અને વસ્તુસ્થિતિને લંબાવા દેવામાં આવશે તો દક્ષિણ આફ્રીકાનું, બલકે દુનીયાનું ભવિષ્ય શું થશે એ કહેવું મુશ્કેલ છે. કારણ બીન-ગોરી આલમ, જે ગોરી આલમના કરતાં ઘણીજ વધારે મોટી છે, તેની લાગણી ઓ હદ બહાર ઉશ્કેરાતી જાય છે. આ બાબતમાં દક્ષિણ આફ્રીકાની બીન-ગોરી વસતીના હીંદી વર્ગને જ લાગુ પડતા અનેક દાખલાઓમાંનો એકજ અહિ ટાંકીએ છીએ:

ડો. ડોંગીસનો લગ્નનો કાયદો, જે દક્ષિણ આફ્રીકાના હીંદીઓનો યુનીયન ની બહાર જઇ લગ્ન કરવાનો અને પોતાની પત્નિઓને યુનીયનમાં દાખલ કરવાનો હક છીનવી લેનારો છે એ એક નજીવી વસ્તુ નથી. એવી વસ્તુ છે કે જે ગોરી પ્રજા ઉપર નાખવામાં આવેલી હોય તો તે એક ઘડીભર પણ સહન નહિ કરે. યુનીયન સરકાર અમુક પત્નિઓને તેના લગ્નો કાયદો અમલમાં આવ્યા બાદ થયા હોવાનું કારણ અનિવાર્ય સંજોગો હતું અને કાયદાનો અનાદર કરવાનો ઇરાદો નહોતું એ નકકી કર્યા બાદ, યુનીયન માં દાખલ થવાની છુટ આપવાની "મહેરબાની" કરી છે. પરંતુ એ સિવાયની જે સ્ત્રીઓ પરણેલી છે અને પોતાના ધણીઓની સાથે આ દેશમાં છે તેઓનું શું? યા તો તેમના ધણીઓએ આ દેશમાંથી ચાલ્યા જવું, જે વ્યવહારૂ કારણોને લઇ તેઓથી બની શકે તેમ નથી, અગર તો તેઓની પત્નિઓને ફારગતી આપી જ્યાંથી આવી ત્યાં પાછી મોકલી દેવી. એટલે સ્ત્રી અને પુરૂષ બન્નેના જીવન બરબાદ ગયા. પછી આ દેશમાં જેના લગ્ન નથી થયાં તેવા પુરૂષોનું શું? તેઓને માટે કન્યા ઓ શોધી આપવાની જવાબદારી શું ડો. મલાન કે ડો. ડોંગીસ લેવા તઇયાર થશે? હીંદીઓમાં ઘણા વર્ગો એવા છે કે જેઓમાં આંતર લગ્નો નથી થતાં. દાખલા તરીકે દક્ષિણ આફ્રિકામાં પારસી કોમ સૌથી ન્હાની છે. આખા યુનીયનમાં ભાગ્યેજ એકસોની વસતી હશે. તેઓ પોતાની કોમની બહાર પરણતા નથી અને પરણવા ઇચ્છે તો પણ પરણી નહિ શકે. તેઓએ શું કરવું? પરણવાને ખાતર જ તેઓએ પોતાના ધંધો રોજગાર બંધ કરી આ દેશમાંથી ચાલ્યા જવું? શું પુત્રોએ પોતે પરણવા ઇચ્છે છે અને કન્યા અહિ મળી શકતી નથી તેથી પોતાના માત પિતાથી છુટા થઇ ચાલ્યા જવું? આ કહેવાતા સુધરેલા યુગમાં શું આ અસહ્ય વસ્તુ નથી?

હીંદીઓપર લાદવામાં આવી રહેલાં અપમાનોનો આ રહ્યો હજી એક બીજો દાખલો: કેટલાક હીંદીઓ પોરચુગીઝ પ્રદેશમાંથી અથવા તો રોડેસીયા કે ઇસ્ટ આફ્રીકાથી યોગ્ય કન્યાઓ સાથે પરણવા યુનીયનમાં આવે છે. તેઓ અહિ દાખલ થવા મુદ્દતી પરમીટ લેવા જાય ત્યારે મહા મુશીબતે માત્ર પરણનાર વરનેજ પરમીટ મળે છે. જુજ દાખલાઓમાંજ એકથી વધારે પરમીટ આપવામાં આવે છે. આગલી સરકારના વખતમાં તેવું નહોતું થતું. પરંતુ હાલની સરકારના રાજ્યમાં તે સર્વસામાન્ય થઇ પડયું છે. સ્વાભાવિક રીતે આવે સમયે મા બાપને અને નજીકના સગાંઓને લગ્નમાં હાજર રહેવાનું મન થાયજ. બલકે આપણા ધાર્મીક રિવાજો મુજબ તો કન્યાદાન દેવાને અને કન્યા લેવાને વરના મા બાપની હાજરી હોવી અનિવાર્ય ગણાય છે. પરંતુ એ ધાર્મીક રિવાજને પણ હાલ ની સરકાર તરફથી માન આપવામાં આવતું નથી. આ દેખીતી કાડવાશી ઓ છે અને હીંદી કોમના ધર્મ અને સ્ત્રીત્વનું ઘોર અપમાન છે. શું સુધરેલું જગત આ સઘળું જોયા બેસી રહેશે? તો પછી માનવજાતીને માટે આશાજ શી રહી? કહેવામાં આવે છે કે ગુલામીના દિવસો હવે વીતી ગયાં છે. પરંતુ માણસના આત્માને ગુલામીમાં રાખવો એ ગુલામી નું બુરામાં બુરૂં સ્વરૂપ ગણાય. આ કારણથી યુનીયન સરકારની એપાર્ટહેડ ની નીતીનો ઇન્ટરનેશનલ લોન ટેનીસ ફેડરેશને કરેલો છે તેવા વ્યવહારૂ વિરોધના દાખલાઓને અમે સહર્ષ આવકારીએ છીએ.

નોંધ

જાતીભેદ બાઇબલના શિક્ષણ થી વિરૂદ્ધ

પરદેશોમાં બાઇબલનાં શિક્ષણનો પ્રચાર કરનાર અઢીસો વર્ષ જુની બ્રીટીશ સોસાયટીએ લંડનમાં પોતાની નીતી દર્શાવનારાં એક નીવેદનમાં દક્ષિણ આફ્રીકાની એપાર્ટહેડની નીતી ને "શોચનીય" જણાવેલી છે. નીવેદન જણાવે છે કે સોસાયટી માને છે કે એવી નીતી બાઇબલના શિક્ષણની વીરૂદ્ધ છે અને તેથી તેની યુનીયનમાં થઇ રહેલી પ્રગતીને સોસાયટી ચિંતા ની નજરે જોઇ રહી છે. દક્ષિણ આફ્રીકા એંગ્લીકન ચર્ચના બીશપોની સીનડે ગયે વર્ષે લીધેલી વલણનો ઉલ્લેખ કરી તે જણાવે છે કે સોસાયટીની નીતી એપાર્ટહેડ ખ્રીસ્તી ધર્મના મૂળ સિદ્ધાંતોની વિરૂદ્ધ હોઇ તેનો વીરોધ જાહેર કરવાની રહેશે.

આફ્રીકન સ્કુલોમાં જો કે ગોરા છોકરાંઓ જતાં નથી છતાં તેને સોસાયટી મદદ આપવાનું ચાલુ રાખશે.

દક્ષિણ આફ્રીકાના અન્યાયી અને ભેદ પાડનારા કાયદાના દક્ષિણ આફ્રીકાના ચર્ચે કરેલા વીરોધને પણ સોસાયટી ટેકો આવે છે.

વેરૂલમના હોકરોને મળેલી રાહત

ગયે અઠવાડીયે વેરૂલમમાં મળેલી રૂરલ લાયસેન્સીંગ બોર્ડે ઇનાન્ડા અને ન્ડવેડવે ડીસ્ટ્રીકટના હોકરો અને પેડલરોને પોતાના શાક ભાજી ઇત્યાદિ રાખવાને મકાન બાંધવાની ઇન્સપેકટરો તરફથી અપાએલી સુચના અમલમાં મુકવા જુન આખરી સુધીની મુદત આપેલી છે. ચાલુ સાલના જાન્યુઆરીમાં બોર્ડે એવો ચુકાદો આપ્યો હતો કે હોકરો અને પેડલરો જે ખોરાક ની વસ્તુઓ વેંચતા હોય તેઓએ માર્ચની આખરી સુધીમાં પા. ૨૦૦ ની કીમત સુધીના સ્ટોર રૂમો બાંધવા પડશે. પરંતુ આર્થીક કારણોને લઇને તેઓ તેમ કરી શકયા નથી. તેઓની વતી મી. આઇ. સી. મીરે બોર્ડને કહ્યું કે હોકરોએ પ્રાંતિક સરકારને બોર્ડે જે ધારાની રૂએ ચુકાદો આપેલો છે તે ધારો રદ કરવાની અથવા તેમાં ફેરફાર કરવાની રજુઆત કરેલી છે. અને તેઓની એ રજુઆતોને ધ્યાન દેવાઇ રહ્યું છે. મી. મીરે કહ્યું કે અમારી તપાસ પરથી જણાયું છે કે નાટાલની સઘળી રૂરલ લાયસેન્સીંગ બોર્ડોમાંથી માત્ર વેરૂલમની બોર્ડેજ ચાલુ વર્ષના હોકરો અને પેડલરોના લાયસેન્સો ઉપરોકત શરત રીન્યુ કરી આપેલા છે. જો બોર્ડ સ્ટોર રૂમો બાંધવાની ફરજ પાડશે તો મોટી હાડમારી ઉભી થશે. મી. મીરે કહ્યું કે બોર્ડે જુન સુધીનો વખત આપેલો હોવાથી હોકરોની સ્થપાએલી નવી એસોસીએશનને પ્રાંતિક સરકાર પાસેથી રાહત મેળવવાની તક મળી શકશે.

બોર્ડની બેઠક થયા બાદ એસોસીએશનને એડીમીન્સ્ટ્રેટરના ખાનગી સેક્રેટરી તરફથી કાગળ મળેલો છે કે એસોસીએશનની રજુઆતો સંબંધી

એડમાનીસ્ટ્રેટર તરફથી તપાસ થઇ રહી છે અને તપાસના પરિણામે ઘટતો ચુકાદો આપવામાં આવશે.

એસોસીએશનની રજુઆતોને નાટાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસ અને લીબરલ પાર્ટી તરફથી ટેકો આપવામાં આવ્યો છે.

કેનીયામાં માઉ માઉનો બનાવ— હિંદના કમીશનરની કચેરીપર ચઢી આવેલું લશ્કર

ગયા શનીવારે નયરોબીમાં માઉ માઉની પ્રવૃત્તિનો જેઓનાપર વહેમ જાય તેઓની સમુહબંધી ધરપકડ કરવા જતાં લશ્કર હીંદના કમીશનર ની કચેરીમાં દાખલ થયું હતું. એ વખતે એકટીંગ કમીશનર ઓફીસમાં નહોતા. લશ્કરના માણસોએ કમીશનર ની ઓફીસના સ્ટાફના કેટલાક માણસો પર હુમલો કર્યો હતો. એક બે કબાટના દરવાજા તોડી નાખ્યા હતા અને સ્ટાફના સઘળા આફ્રીકનોને પકડી લઇ જવામાં આવ્યા હતા.

આ બાબતની નવી દિલ્હી ખાતેની આમસભામાં ચર્ચા થઇ હતી અને હીંદના વડા પ્રધાન શ્રી. નેહરૂએ ખુલાસો કર્યો હતો. તેમણે જણાવ્યું કે હીંદના કમીશનરની કચેરીમાં લશ્કર દાખલ થયું એ બનાવ ઘણોજ ગંભીર મણાય. તેમણે કહ્યું કે કેનીયાના એકટીંગ ગવરનર સર ફ્રેડરીક ક્રોફર્ડે ઘણીજ નમ્રતાપુર્વક માફી માગી હતી અને એ બાબતની તુરતજ તપાસ કરવા વચન આપ્યું હતું. તેમણે કહ્યું કે એકટીંગ ગવરનરે જણાવ્યું હતું કે આ બનાવ બનવાનું કારણ એલચી ખાતાના મકાનોપર હાથ નહિ નાખવા ની લશ્કરને સુચના નહિ આપવાની ગંભીર ગફલતનું હતું. એ ભૂલ હવે સુધારવામાં આવી છે.

શ્રી. નેહરૂએ કહ્યું કે સેનાપતિ જનરલ સર જ્યોર્જ અરસ્કીન હીંદના એકટીંગ કમીશનર રાજકૃષ્ણ ટંડનને મળવા ગયા હતા અને ઘટતાં પગલાં લેવા વચન આપ્યું હતું.

વિવિધ ખબરો

હાજી યુસુફ પટેલનું અવસાન

જોહાનીસબર્ગના જુના અને જાણીતા વેપારી હાજી યુસુફ ઇસ્માઇલ પટેલનું લાંબી માંદગી બાદ એપ્રીલ તા. ૧૫મીના જોહાનીસબર્ગ ખાતે અવસાન થયું છે. મરહુમનો જન્મ સુરત જીલ્લાના કસબા ગામમાં ૧૮૭૭ ની સાલમાં થયો હતો. વિદ્યાભ્યાસ પુરો કર્યા બાદ તેઓ બરોડા રાજ્યના સરકારી ખાતાની સીવીલ સર્વીસમાં જોડાયા હતા. ૧૮૯૬માં તેઓ દક્ષિણ આફ્રીકા આવ્યા હતા અને પ્રથમ ડરબનમાં વેપાર શરૂ કર્યો હતો. બાદ જોહાનીસબર્ગ ગયા અને ત્યાં પોતાની વેપારી બુદ્ધિથી ઘણો સારો વેપાર સ્થાપી ટ્રાંસવાલના જાણીતા વેપારીઓ માંના એક બન્યા. તેમણે ટ્રાંસવાલમાં બ્રાંચો ખોલવા ઉપરાંત ઇસ્ટ આફ્રીકા રોડેસીયા અને મોરીશ્યસ સાથે પણ વેપારી સંબંધો બાંધ્યા હતા. હીંદી કોમની રાજકીય, સામાજીક, કેળવણી વિષયક અને ધાર્મીક પ્રવૃત્તિઓમાં મરહુમ આગળ પડતો ભાગ લેતા હતા અને આ દેશમાં તેમજ સ્વદેશ માં સારી રકમો દાન કરી હતી જેમાં જોહાનીસબર્ગની ગવર્નમેન્ટ ઇન્ડિઅન સ્કુલને પા ૧૦૦૦ અને સુરતમાં મુસ્લીમ વિદ્યાર્થીઓ માટે હોસ્ટેલને માટે રૂા. ૧૦ હજારનો સમાવેશ થાય છે. મરહુમની દફન ક્રીયા, જે એપ્રીલ તા. ૧૬માના થઇ હતી, તેમાં કોમના દરેક વર્ગના ભાઇઓની મોટી સંખ્યા એ હાજરી આપી હતી. મરહુમ પોતાની પાછળ પોતાના ફરજંદ ગુલામ મહમદ ઇસપ પટેલને તેમજ બહોળાં કુટુંબને વિલાપ કરતા મુકી ગયા છે જેઓ પ્રત્યે કોમની હાર્દીક દિલસોજી જાય છે.

પોર્ટ એલીઝાબેથ મુસ્લીમ એજ્યુકેશનલ ઇન્સ્ટીટયુટ

પોર્ટ એલીઝાબેથ મુસ્લીમ એજ્યુકેશનલ ઇન્સ્ટીટયુટના કાર્યકર્તાઓએ ઇન્સ્ટીટયુટનાં મકાનનું સમારકામ કરવાને, જેનો ખર્ચ લગભગ પા. ૧૦૦૦ થશે, તેને માટે નાણા ઉભાં કરવા એક બઝાર કરવાનું ઠરાવ્યું છે. આ બઝારને માટે સઘળા મીત્રો અને હિતેચ્છુઓને નાની મોટી જે કંઇ પણ વસ્તુઓ તેઓની પાસે ફાજલ પડી હોય અને ઉપયોગમાં નહિ આવતી હોય તેવી દા. ત. સાંપલના કટકા, જોડા, મોજાં કે કંઈ પણ હોય તે મોકલી આપવા વિનંતી કરવામાં આવે છે. તેની પહોંચ સ્વિકારવામાં આવશે અને બઝારમાં વેચી તેના નાણા કરવા માં આવશે. આ વસ્તુઓ ઓન. સેક્રેટરી મી. એ. એચ. લંબાર્ડ ઉપર ૩૦૩ કેમ્પરટન રોડ અથવા પી. ઓ. બોકસ ૩૦૭૦, પોર્ટ એલીઝાબેથના શીરનામે મોકલવી.

જોહાનીસબર્ગમાં રૂધીરદાન પ્રવૃત્તિ

અકસમાત, ઓપરેશન કે દર્દથી ક્ષીણ થયેલ શરીરને સશકત કરવા ડોકટરો લોહી આપે છે અને ઘણા ના જાન બચી જાય છે. ગોરાઓમાં રૂધીરદાન પ્રવૃત્તિ ઘણી વધી છે, પરંતુ હીંદી પ્રજામાં તે બહુજ ઓછી છે.

જોહાનીસબર્ગના શ્રી ભારત યુવક મંડળે આ પ્રવૃત્તિને ખીલવવા અને વેગ આપવા તારીખ ૧ મે ૧૯૫૪ના રોજ સાંજે ૭ વાગે શ્રી ગાંધી હોલમાં એક કાર્યક્રમ ગોઠવ્યો છે. એ પ્રસંગે સાઉથ આફ્રીકન બ્લડ ટ્રાંસફ્યુઝન સોસાયટીના એક પ્રતિનિધિ, ડોકટર શેપિરો અને શ્રી પ્રાણશંકર જોશી પ્રવચન કરશે. ત્યારબાદ રૂધીરદાન પ્રેરણાત્મક ફિલમ બતાવાશે. મંડળના યુવકો અને સ્વંયસેવકો દ્વારા સોસાયટીના કાર્યકરોની નિષ્ણાત દેખરેખ હેઠળ રૂધીરદાન યજ્ઞ શરૂ થશે

આ પ્રસંગે હાજરી આપવા શ્રી ભારત યુવક મંડળ હીંદી જનતાને વીનંતી કરે છે.

ડરબનમાં ભવ્ય લગ્ન

ડરબનની શામજી દેવશીની જાણીતા પેઢીના શ્રી નાથાલાલ શામજીની સુપુત્રી શ્રીમતી હીરાગૌરીનાં શુભ લગ્ન લ્યુઇ-ટ્રીખાર્ટની એ. ગોકળ એન્ડ સન્સની જાણીતા પેઢીના શ્રી મગનલાલ અમરશી ગોકળદાસના સુપુત્ર શ્રી મનહરલાલની સાથે ગયા શુક્રવારે લોર્ન સ્ટ્રીટપર આવેલા મહાત્મા ગાંધી હોલમાં થયાં હતાં. માંગલિક પ્રસંગને માટે હોલને ભભકાદાર રીતે શણગારવામાં આવ્યો હતો અને ટ્રાંસવાલથી આવેલી જાન ને માટે વીકટોરીયા સ્ટ્રીટપર નવા બંધાએલા વાલબ્રો હાઉસમાં ઘણીજ સુંદર સગવડ કરવામાં આવી હતી જેનાં જાનૈયાઓ મુકત કંઠે વખાણ કરતા હતા. લગ્ન પ્રસંગે હોલ ચિકાર ભરાઇ ગયો હતો. શનીવારે સાંજે એજ હોલમાં દેવશી કુટુંબ તરફથી ભવ્ય ટી-પાર્ટી ગોઠવવામાં આવી હતી જે વખતે નવયુગલને આશિર્વાદ આપનારાં અનેક ભાષણો થયાં હતાં. શ્રી મગનલાલ ગોકળે અંતમાં આભાર દર્શાવનારૂં ભાષણ કર્યું હતું.

શ્રી ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ એસોસીએશન

શ્રી ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ એસોસીએશન નું ૩૪મું વાર્ષીક સંમેલન તા. ૧૬–૪ –૫૪ને શુક્રવારે ગાંધી હોલમાં મળ્યું હતું. વલ્લભભાઇ મુલાભાઇએ સભાનું પ્રમુખસ્થાન લીધું હતું. ટ્રાંસવાલમાં વસતા પ્રજાપતિ ભાઇઓ. સ્નેહીઓના થયેલા અવસાન બાબતનો શોક ઠરાવ પ્રમુખસ્થાનેથી પસાર કરાયા બાદ સહાયક મંત્રી ડાહ્યાભાઇ ગોવીંદજી મીસ્ત્રીએ સંમેલનની સફળતા ઇચ્છતા સંદેશાઓ વાંચી સંભળાવ્યા હતા. ગયા વર્ષના સંમેલનની મીનીટસ પસાર થયા બાદ પ્રમુખશ્રીએ પોતાનું ભાષણ વાંચી સંભળાવ્યું હતું. બાદ મંત્રીજી ના રીપોર્ટ તથા ખજાનચી શ્રી ઝીણાભાઇ ડાહ્યાભાઇ પ્રજાપતિનો અને ઓડીટર શ્રી વિજયદેવ રતનજી મીસ્ત્રી ના રીપોર્ટો વંચાયા હતા.

ખજાનચી તરફથી શ્રી ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ આશ્રમનું અંદાજપત્ર રજુ કરવામાં આવ્યું હતું. બાદ આગામી વર્ષ માટેની કાર્યવાહક કમીટીની ચુંટણી થતાં તેમાં મંત્રી તરીકે વિજય દેવ રતનજી મીસ્ત્રી, ખજાનચી તરીકે ઝીણાભાઇ ડાહ્યાભાઇ પ્રજાપતિ અને ઓડીટર તરીકે નાથુભાઇ મોતીરામ મીસ્ત્રી ચુંટાયા હતા. બાદ એસોસી-એશનને અનેક રીતે મદદ કરનાર જુદી જુદી વ્યકતીઓ, સંસ્થાઓનો તથા સંમેલન પ્રસંગે પધારેલા સભ્યોનો, મનોરંજનાર્થે વિવિધ કાર્યક્રમ કરનાર બાળાઓ વિગેરેનો આભાર માનવામાં આવ્યો હતો. સમયાનુસાર ભાષણો થયા બાદ રાષ્ટ્રગીતથી સભા વિસર્જન થઇ હતી.

શ્રી ક્ષત્રિય ગુજરાતી મંડળ

પોર્ટ એલીઝાબેથ શ્રી ક્ષત્રીય ગુજ-રાતી મંડળની ૩૬મી વાર્ષીક જનરલ ચુંટણી મીટીંગ મંડળનાં સભા ભવન માં શ્રી ત્રીકમલાલ મકનજીના પ્રમુખ પણાં હેઠળ ટુંક મુદત પર મળી હતી. મંત્રી શ્રી શાંતીલાલ ડી. ખુશાલજીએ રજુ કરેલ વાર્ષીક રીપોર્ટ તેમજ શ્રી અંબેલાલ કે ભગતજીએ રજુ કરેલ આવક જાવકનો હિસાબ સર્વાનુમતે સ્વીકારવામાં આવ્યા બાદ નીચે પ્રમાણે નવા કાર્યકર્તાઓની ચુંટણી થઇ હતી:

પ્રમુખ: ખીમલાલ જીવણજી, ઉપ-પ્રમુખ: ઉત્તમલાલ રણછોડજી; સહ-મંત્રીઓ: નગીનદાસ ભાણાભાઇ અને હરકીસનદાસ દુર્લભભાઇ; સહ-ખજાનચીઓ: છોટુભાઇ ડાહ્યાભાઇ અને રમેશ ચંદ્ર દુર્લભભાઇ; ઓડીટર: વેલાભાઇ રણછોડજી. વેલ્ફેર ઓફીસરો: ત્રીકમ ભાઇ મકનજી, ઠાકોરભાઇ ફકીરજી અને તુલસીદાસ કે. ભગતજી. કમીટી તેમજ ટ્રસ્ટીઓ આવતી મીટીંગમાં ચુંટવાનું ઠરાવાયું હતું.

સુરત હીંદુ એસોસીએશન
સ્પેશ્યલ જનરલ મીટીંગ

સુરત હીંદુ એસોસીએશનની સ્પેશ્યલ જનરલ મીટીંગ રવીવાર તા. ૧૬મી મે ૧૯૫૪ના રોજ બપોરે અઢી વાગે સંસ્થાના ૧૨૭ વીકટોરીયા સ્ટ્રીટ વાળા હોલમાં મળશે.

કાર્યક્રમ: (૧) મીનીટસ; (૨) ડો. ચુનીલાલ પી. હરગોવન L. R. C. P. and S. (એડીનબરો)નું સ્વાગત; (૩) ક્રોસ સ્ટ્રીટ વાળી પ્રોપર્ટી માટે કમીટીએ તઇયાર કરાવેલ પ્લેનની મંજુરી મેળવવા બાબત; (૪) મંદીર માટે અનુકુળ જગ્યાની મંજુરી મેળવવા બાબત; (૫) પરચુરણ.

ગોપનભાઇ મણીભાઇ,
પ્રમુખ

ભગુભાઈ દયાળજી
મંત્રી

છીબાભાઇ પરભુભાઇ
સહાયક મંત્રી.

હીંદની પરદેશ નીતી

(શ્રીમતી વિજયાલક્ષ્મિ પંડિત)

આજના યુગમાં જ્યારે પરદેશ નીતીઓ ચાલુ અથવા ભાવિ યુદ્ધના આધારે ઘડવામાં આવી રહી છે ત્યારે હીંદ પોતાની પરદેશ નીતી કોઇ પણ જાતના ભય કે બંધન વિના ઘડવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યું છે. જે મહત્વના સિદ્ધાંતોપર તેની આઝાદીની લડત ચાલી રહી હતી તેજ સિદ્ધાંતપર તે એ નીતી ઘડી રહ્યું છે. એ સિદ્ધાંતો એ હતા કે ખોટાં સાધનોથી ખરી! સાધ્ય વસ્તુ કદી પ્રાપ્ત થઇ શકતી નથી. ગાંધીજીએ ખરાં સાધનોપર મુકેલા ભારથીજ આપણી રાષ્ટ્રીય લડતને રાજકીય નહિ પરંતુ નૈતિક મહત્વ મળેલું હતું. આપણને માત્ર આઝાદીના ધ્યેયનીજ ચીંતા નહોતી પરંતુ તેને પહોંચવાના માર્ગની વધારે ચીંતા હતી. એજ આદર્શ આજે આપણે પોતાને માટેજ નહિ પરંતુ સઘળા દેશોને માટે સેવી રહ્યા છીએ.

જીવન આજે એવું ઝડપી થઇ ગયું છે અને બનાવો એક પછી એક એવા ઝડપથી બદલાતા જાય છે કે લોકો નીતી ઘડવામાં પોતાને પ્રોત્સાહન આપનારી પશ્ચાદ્ ભુમીકાને ભૂલી જાય છે.

આથી હું તમને ૧૯૩૦ના મુશ્કેલ દિવસોનું સ્મરણ કરાવવા ઇચ્છું છું કે જ્યારે આઝાદીથી હજુ આપણે ઘણા દુર હતા. એ વખતે જ્યારે હીંદ ગંભીર રાજકીય લડતમાં પડેલું હતું ત્યારે આપણા નેતાઓ એ ભૂલી નહોતા ગયા કે આપણા હેતુઓ વિષે તું સ્પષ્ટ નિવેદન આપણી પોતાની દોરવણીને માટેજ જરૂરી હતું એટલુંજ નહિ પરંતુ દુનીયાની સહાનુભૂતી મેળવવાને પણ જરૂરી હતું. એ વખતે જે મહત્વના સિદ્ધાંતો ઘડાયા હતા એજ સિદ્ધાંતો આજની આપણી પરદેશ નીતી ઘડવામાં પણ આપણને દોરી રહ્યા છે. એ સિદ્ધાંતો આ છે:

(૧) શાહીવાદનો વિરોધ
(૨) સંસ્થાનશાહી સામે લડનારા સઘળા લોકોને સાથ આપવો
(૩) પરદેશની ગુંચોમાં સંડોવાવું નહિ
(૪) શાંતીને પોષવી.

આ ઉપરથી આપણે જોઇ શકીએ છીએ કે દુનીયાની શાંતીના વિરોધી અર્થો થવા લાગ્યા તેની ઘણી લાંબી મુદ્દત પહેલાંથી હીંદે પોતાની પરદેશ નીતીની વ્યાખ્યા, દુનીયાની શાંતી પ્રાપ્ત કરવી અને માનવ આઝાદી બઢાવવી એવી કરી હતી. એ દિવસોમાં જ્યારે ચાલુ વચનભંગોથી લોકશાહીને દગો દેવાઇ રહ્યો હતો અને બીજાં વિશ્વ યુદ્ધનું વાદળ યુરોપપર ઘેરાઇ રહ્યું હતું ત્યારે હીંદની રાષ્ટ્રીય મહાસભાએ પરદેશો સાથેના અને યુદ્ધ સાથેના સંબંધમાં હીંદની પ્રજાની નીતી દર્શાવી હતી. ૧૯૩૮માં હરિપુરમાં થએલા એક ઠરાવમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે હીંદની પ્રજા પોતાના પડોશીઓ સાથે તેમજ અન્ય સઘળા દેશો સાથે શાંતીથી અને મીત્રતાથી રહેવા માંગે છે અને તેને ખાતર તેઓ વચ્ચેના સંઘર્ષણના સઘળાં કારણો દુર કરવા ઇચ્છે છે. એક રાષ્ટ્ર તરીકે પોતાની આઝાદીને માટે લડી રહેલાં હોઇ બીજાઓની આઝાદી માટે તેઓ માન ધરાવે છે અને આંતરરાષ્ટ્રિય સહકાર અને શુભેચ્છાના પાયાપર પોતાનું બળ રચવા માંગે છે. તેવો સહકાર સમસ્ત દુનીયા સાથેનો હોવો જોઇએ અને આઝાદ હીંદ તેવા સહકારને સહાનુભૂતી આપશે અને ખુશીથી નિઃશસ્ત્રતાને અને સામુદાયિક સુરક્ષિતતાને ટેકો આપશે. પરંતુ જ્યાં સુધી આંતરરાષ્ટ્રીય કલહના મૂળ ચાલુ રહેશે અને એક પ્રજા બીજી પ્રજાપર વર્ચસ્વ ધરાવશે અને શાહીવાદ પ્રવર્તશે ત્યાં સુધી એવો સહકાર અસાધ્ય છે. એટલે નભી રહે એવી વિશ્વ શાંતી સ્થાપવાને શાહીવાદનો અને એક પ્રજા તરફથી બીજી પ્રજાના થતાં શોષણનો અંત આવવો જોઇએ.

આપણી આઝાદી પ્રાપ્ત થતાં પરિસ્થિતિનું ફરી અવલોકન કરવાની અને પશ્ચિમ સાથેના આપણા સંબંધમાં સુધારો કરવાની જરૂર હતી. આપણી મર્યાદાઓ ઘણી હતી. આપણું આર્થીક અને લશ્કરી બળ નાનું હતું. પશ્ચિમનાં મહાન દેશો સાથે તેનો મુકાબલો નહિ થઇ શકે તેવું હતું. આપણા સાધનો અણખીલેલાં હતાં. આપણા લોકોનું રહેણીનું ધોરણ દયાજનક રીતે નીચું હતું. પરંતુ આપણને એક લાભ હતો. ભુતકાળ સાથે આપણે બંધાએલા નહોતા. પરંપરાથી ચાલતી આવેલી હરીફાઇઓ નહોતી અને કોઇ જાતના બંધનો નહોતા. અને વધારે અગત્યની વસ્તુ, કોઇ જાતના દ્વેશો નહોતા. આ બાબતમાં વીનસેન્ટ શીને એક લેખમાં જણાવ્યું હતું કે, હીંદનું મુખ્ય બળ માનસિક છે. અહીંસક રીતે સિદ્ધ થએલી મહાન રાષ્ટ્રીય ક્રાંતીથી મેળવાયેલી શાખથી તે ઉદ્ભવ્યું છે. એ રાષ્ટ્રીય હીલચાલમાં સમસ્ત એશીયાના નૈતિક સાથમાંથી અને જે નેતૃત્વથી તે સિદ્ધ થયું હતું તે નેતૃત્વથી તે ઉદ્ભવ્યું છે. વળી એશીયાના સઘળા લોકોમાં સ્વરાજ્ય ભોગવતો એટલો વિશાળ અને અગત્યનો દેશ તકલીફના વખતમાં અને ઘણાં ખરા યુરોપીયન નીરીક્ષકોના સખત વિરોધની સામે પોતાનો માર્ગ કરી શકયો એ દ્રશ્યથી ગર્વની લાગણી હોવાનો પણ સંભવ છે. આ અને બીજા કારણોમાં હીંદનું બળ સમાએલું છે. આર્થીક, લશ્કરી કે ઉદ્યોગીક રીતે તેનું માપ કાઢી શકાય તેમ નથી.

આ નીતીની ટીકા કરનારાઓ એ વસ્તુ ભૂલી જાય છે કે દોઢસો વર્ષ પુર્વે સુધી યુનાઇટેડ સ્ટેટસ પણ એવી સ્થિતિમાં હતું અને બીજાં યુદ્ધમાં તેનાપર જવાબદારી નાખવામાં આવી ત્યારે તે સ્થિતિ બદલાઇ. પરદેશ નીતીઓ મોટે ભાગે દેશની ભૌગોલિક સ્થિતિ, તેના ઇતિહાસ, સંપ્રદાય અને સર્વમાન્ય આત્મ લાભોપરથી ઘડાય છે. આઝાદ હીંદ આ સઘળી બાબતોથી સ્વાભાવિક રીતે દોરાયું હતું અને માનવ સુખાકારીને પોષવાના મહાન કાર્યમાં સહકાર આપવા ખુશી હોય તેવા સઘળા દેશોને તેણે મીત્રતાનો હાથ લંબાવ્યો હતો.

ત્રણ દેશો

પશ્ચિમ આજે ત્રણ દેશોનું બનેલું ગણાય—બ્રીટન, યુ. એસ. અને યુ. એસ. એસ. આર. આ ત્રણ મહાન રાજ્યો સાથેના આપણા સંબંધને આપણી નીતીથી શું અસર થઇ છે? બ્રીટન સાથેના લાંબા સમયની કડવાશ છતાં આજે આપણા બન્ને દેશો વચ્ચે મૈત્રી અને સમજુતી વર્તી રહી છે કારણ શાંતી ભર્યું સમાધાન સ્વિકારવાને આપણે હમેશાં તઇયારી બતાવતા આવેલા છીએ અને બ્રીટને આખરે ડહાપણ અને હીમત દાખવેલાં છે, જેનો અન્ય સંસ્થાનિક રાજ્યોએ ધડો લેવો ઘટે છે. ઘણીવાર આપણે તેની વિરૂદ્ધ થઇ ઉભેલા છીએ છતાં તેથી આપણી વચ્ચેની સમજુતી કે સહકારને કશી અડચણ આવેલી નથી.

યુ. એસ. સાથેનો સંબંધ

યુનાઇટેડ સ્ટેટસ સાથેનો આપણો સંબંધ કંઇક જુદા પ્રકારનો રહ્યો છે. આઝાદી પહેલાંના દિવસોમાં, હીંદના ઇતિહાસની અમે તેની અભિલાષાઓ વિષેની અજ્ઞાનતા છતાં હીંદની આઝાદીની લડત તરફ યુ. એસ. એ.એ અનહદ શુભેચ્છા અને સહાનુભૂતી દર્શાવ્યાં હતાં. હીંદ વિષેની આ અજ્ઞાનતા જો કે દિનપર દિન ઓછી થવા લાગી છે છતાં તે હસ્તિ ધરાવી રહી છે અને અનેક ખોટા ખ્યાલો દુર થતાં હજુ ઘણો સમય જશે. એક પ્રજા તરીકે અમેરીકનો પોતાની પરદેશ નીતીની સહેજ પણ ટીકા સહન કરી શકતા નથી કારણ બે યુદ્ધોને પરિણામે જે નવો ભાગ ભજવવાનું તેઓની ઉપર લાદવામાં આવેલું છે તેને તેઓ ટેવાયેલા નથી. તેઓ સાચેસાચ એમ માને છે કે એ ભાગ પરોપકાર અને માનવીયતાનો છે અને તેથી તેની પ્રશંસા અને કદર જ થવી જોઇએ. તેથી કંઇ પણ વિરૂદ્ધ મત દર્શાવવામાં આવે તેને તે હુમલા બરોબર ગણે છે. એ સમજવામાં આવતું નથી કે અમેરીકાની પરદેશ નીતી ઠરાવનાર સ્થિતિજ બીજા દેશને જુદી અને વિરોધી નીતી ઘડવાની ફરજ પાડનાર હોય. લોકોનો હેતુ એકજ હોય પરંતુ તેને પહોંચવાના માર્ગ જુદા હોઇ શકે એ વસ્તુ સમજવામાં આવતું નથી. તેમ છતાં, હીંદ અને અમેરીકાના સુરો ભલે જુદા જણાતા હોય છતાં બન્ને વચ્ચે કંઇક સામ્ય રહેલું છે. અમેરીકા સારી રીતે જાણે છે કે આપણે લોકશાહી રીતોમાં હમેશ માનનારા છીએ અને લોકશાહી રાજકીય તેમજ આર્થીક ક્ષેત્રોમાં વધારવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યા છીએ. વખત જતાં આપણે જે વસ્તુ વધારે સ્પષ્ટપણે ઠસાવવા માંગીએ છીએ તે એ છે કે લોકશાહી અને વિશ્વશાંતીના કાર્યમાં આપણે ફાળો અસરકારક આપણે આપણી પોતાનીજ રીતે બનાવી આપું. અરસપરસ શુભેચ્છામાં અત્યારેજ વધારો થતો જણાય છે.

સોવીયેટ

સોવીયેટ યુનીયન અને આપણી વચ્ચે મૈત્રી રહેલી છે. યુનાઇટેડ નેશન્સમાં ઘણી બાબતોમાં તેની અને આપણી વચ્ચે સુમેળ વર્તતો આવેલો છે અને ઘણી બાબતોમાં આપણે તેનાથી વિરૂદ્ધ મત દર્શાવેલો છે જેમ યુ. એસ. એ. સાથે પણ કરેલું છે. પરંતુ તેથી વિશ્વ શાંતી અને પરતંત્ર લોકોની આઝાદીને માટે અથાગ મહેનત ઉઠાવનાર એક તટસ્થ દેશ તરીકેનાં હીંદ પ્રત્યેના સોવીયેટના માનમાં કશો ઘટાડો થયો નથી.

પરદેશ નીતીઓ ઘડવામાં ભૂગોળ ભાગ ભજવી રહેલી હોઇ હું આપણા મહાન પડોશી ચીન વિષે અહીં ઉલ્લેખ કરવા ઇચ્છું છું. ચીન અને આપણા દેશ વચ્ચેનો સંસ્કૃતિક સંબંધ હજાર વર્ષ સુધીનો છે અને લાંબા કાળની નિષ્કાળજી છતાં આજે પણ બન્ને દેશો વચ્ચેની ગાંઠ હજુ બંધાઇ રહેલી છે. આજના અરસપરસ અવિશ્વાસના યુગમાં એ યાદ રાખવું ઠીક ગણાશે કે હીંદ અને ચિન જેવા બે મહાન દેશો હજારો વર્ષ સુધી શાંતી અને મીત્રતાથી રહી શકયા છે. ઇતિહાસમાં આવો બીજો એક દાખલો નથી અને એ સમજુતી ચાલુ રહે એ હીંદને માટેજ ઇષ્ટ છે એટલુંજ નહિ પરંતુ એશીયા અને પશ્ચિમને માટે પણ ઇષ્ટ છે. સામ્યવાદ સાથેના સમાન મોખરાથી પશ્ચિમના નિરીક્ષકો અશાંત થાય છે. તેઓ આશ્ચર્ય દર્શાવે છે કે હીંદના લોકો કશો ભય કેમ દર્શાવતા નથી! આ લોકોનું જીવન ધોરણ આપણને પોતાના તેના કરતાં ઘણું ઉચું હોઇ એ સહેલાઇથી સમજી શકતા નથી કે હીંદે, બલકે, એશીયાને જો કશો ભય હોય તો સૌથી પ્રથમ તેની ગરીબીનો

છે પશ્ચિમની સામે આજે જે ચેલેંજ છે તે ઓછા કેળવાયેલા માનવ સમૂહોને માનવ વિકાસના સારામાં સારા સાધન તરીકે લોકશાહીના આદર્શ વેચવાની છે. આવા લોકો, જેની પાસે જીવનની મૂળ જરૂરીયાતો પણ નથી, તેઓને બીજો કયો ભય હોઇજ શું શકે, સિવાય કે ભયનોજ ભય હોય? એ ભય દુર કરવાનેજ હીંદ પોતાના દેશની અંદર તેમજ આંતરરાષ્ટ્રીય ક્ષેત્રમાં અથાગ મહેનત ઉઠાવી રહ્યું છે. વ્યક્તિ સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્ત કરવામાં મદદ કરવાને અને માનવ આત્માને દાબી દેનારી સઘળી વસ્તુઓને દુર કરવાને તે યુનાઇટેડ નેશન્સની સાથે પ્રતિજ્ઞાથી બંધાએલું છે અને વધારે સારી દુનીયા રચવાને સઘળા દેશો સાથે મૈત્રી અને સહકારભર્યો સંબંધ કેળવવાનું તેનું સતત ધ્યેય છે.

ભારતનો પત્ર

(અમારા ખબરપત્રી તરફથી)

મુંબઇ તા. ૧૦–૪–૫૪.

કોંગ્રેસ કારોબારીની દિલ્હીમાં મળેલી બેઠકે, ભાષાવાર રાજ્ય રચના પંચ પાસે રજુઆત કરવામાં બીજા કોઇ પણ પક્ષ સાથે ન જોડાવાની કોંગ્રેસીઓને સુચના આપી છે. ઉપરાંત ધારા સભાઓમાં કોંગ્રેસ પક્ષે કે કોંગ્રેસના સભ્યોએ ભાષાવાર રાજ્ય રચના અંગે કોઇ ઠરાવ રજુ કરવો નહિ અને બીજા કોઇએ રજુ કર્યો હોય તો તેને ટેકો આપવો નહિ, એવી પણ સુચના આપી છે. મુંબઇ શહેર સહિત સંયુક્ત મહારાષ્ટ્ર તાત્કાલિક રચવાની માગણી કરતો એક ઠરાવ મુંબઇ ધારા સભામાં રજુ કરવામાં આવ્યો હતો, તેના ઉપરથી આ સવાલ કારોબારી સમક્ષ ઉપસ્થિત થયો હતો. કોંગ્રેસીઓને વ્યક્તિગત રીતે અથવા તો એક જુથ તરીકે પંચ સમક્ષ રજુઆત કરવાની છુટ છે.

ભારતના બંધારણમાં તથા પ્રજા પ્રતિનિધિત્વ ધારામાં સુધારા સુચવવા માટે કારોબારીએ એક પેટા સમિતિ નિમી હતી અને આ સમિતિને કારોબારીની આગામી બેઠક પહેલાં હેવાલ રજુ કરવાની સુચના આપી હતી.

મહાસમિતિની આગામી બેઠક જુલાઇના બીજા અઠવાડીયામાં અજમેર ખાતે ભરવાનું અને કોંગ્રેસનું ખુલ્લું અધીવેશન જાન્યુઆરીમાં તામીલનાડમાં ભરવાનું તેણે નક્કી કર્યું હતું.

છેલ્લા કેટલાક સમયથી ખાસ કરીને મુંબઇ રાજયમાં શિક્ષણના માધ્યમ અંગે ભારે વાદ વિવાદ ચાલી રહ્યો છે. મુંબઇના કેળવણી પ્રધાન શ્રી દિનકર રાવ દેસાઇએ ૧૯૫૫થી કોલેજોમાં પણ રાષ્ટ્રભાષા હીંદી અથવા તો પ્રાદેશિક ભાષાઓ (ગુજરાતી, મરાઠી) દ્વારા શિક્ષણ આપવાની સરકારની નીતિ જાહેર કર્યા પછી આ સંબંધમાં ઉગ્ર ચર્ચા ઉપડી હતી; એટલે આ સંબંધમાં કોંગ્રેસ કારોબારીએ ઠરાવો કરીને એમ જણાવ્યું છે કે, હીંદીને રાષ્ટ્ર ભાષા તરીકે વિકસાવવાની સાથો સાથ તમામ વિભાગીય ભાષાઓ તથા અંગ્રેજીને ઉત્તેજન આપવાની નીતિ સરકારે અખત્યાર કરવી જોઇએ. આ નીતીનો શાળાઓ અને કોલેજોમાં શિક્ષણના માધ્યમના સંબંધમાં તથા સરકારીઓ નોકરી માટેની પરિક્ષાઓ સંબંધમાં અમલ કરવો.

મધ્યસ્થ કેળવણી ખાતાએ પંદર વર્ષના અંતે અંગ્રેજીની જગ્યાએ સંપુર્ણપણે સર્વક્ષેત્રોમાં હીંદી દાખલ કરવા માટે ઘડેલ ત્રણ પંચ વર્ષી કાર્યક્રમને પણ કોંગ્રેસ કારોબારીએ મંજુરી આપી હતી.

શહેરો અને દ્વીભાષી વિસ્તારોમાં શિક્ષણના માધ્યમ અંગે ઠરાવમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે, શહેરોમાં જ્યાં ત્યાંની પ્રાદેશિક ભાષા સિવાયની બીજી ભાષાઓ બોલતા લોકોની સંખ્યા હોય, ત્યાં જો પુરતી સંખ્યામાં લોકો માગણી કરે તો તેમની ભાષામાં પ્રાથમિક શાળાઓમાં શિક્ષણ આપવાની વ્યવસ્થા કરવી. ખાસ કરીને બે રાજયોની સરહદ પાસેના વિસ્તારોમાં બન્ને રાજયોની પ્રાદેશિક ભાષાઓ બોલતા લોકો વસે છે. આવા વિસ્તારોમાં બંને ભાષાઓમાં પ્રાથમિક શિક્ષણ આપવા માટે જરૂરી વ્યવસ્થા કરવી.

કારોબારીએ એવી ભલામણ કરી છે કે, ધીમે ધીમે સરકારી નોકરીઓ માટેની પરીક્ષાઓ ઉમેદવારો પસંદ કરે તે પ્રમાણે હીંદી, અંગ્રેજી કે મુખ્ય મુખ્ય પ્રાદેશિક ભાષાઓમાં લેવી. જો કોઇ ઉમેદવાર પોતાની પ્રાદેશિક ભાષામાં (માતૃ ભાષામાં) પરીક્ષા આપવાનું પસંદ કરે તો તેની અંગ્રેજી વિષયમાં જુદી પરીક્ષા લેવી.

* * *

પાકીસ્તાનના વડા પ્રધાને ફરી એક વખત શ્રી નેહરૂને કાશ્મીર અંગે બંને વચ્ચે જલદી મુલાકાત યોજવાનો આગ્રહ કર્યો છે. બંને વડા પ્રધાનો વચ્ચે છેલ્લી મુલાકાત સમયે એમ નક્કી થયું હતું કે, એપ્રીલ ૧૯૫૪ સુધીમાં કાશ્મીર માટે લોકમત નિયામકની નિમણુક કરવી. પરંતુ લોકમત નિયામક નીમતાં પહેલાં યુદ્ધ વિરામ હરોળની બંને બાજુએ બંને દેશોના કેટલા સૈનિકો રાખવા—એ અને એવી બીજી બાબતોનો નિકાલ કરવાનો હતો, પણ તેનો કોઇજ નિકાલ થઇ શકયો નથી. ઉપરાંત પાકીસ્તાને અમેરીકાની લશ્કરી મદદ સ્વીકારતાં કાશમીરનો પ્રશ્ન ઉકેલવાનું અશક્ય બન્યું છે. પાકીસ્તાનના વડા પ્રધાનના આ આગ્રહને શ્રી નેહરૂ માન આપે તેવો કાંઇ સંભવ નથી. બંને વડા પ્રધાનો કોલંબો પરિષદમાં મળશે ત્યારે તેમની વચ્ચે થોડી ઘણી ચર્ચા થઇ શકશે. અહીંના રાજદ્વારી નિરીક્ષકોનું એવું માનવું છે કે, હાલના સમયે જ મહમદ અલી સાથે વાતચીત કરવાનો કાંઇ અર્થ નથી, કારણ કે તેમનું અને હાલની મુસ્લીમ લીગની સરકારનું ભાવિ અનિશ્ચિત છે અને તેઓ ક્યારે સત્તા પરથી ઉથલી પડે તે કહેવાય નહિ. પુર્વ પાકીસ્તાનની ચુંટણીમાં ત્રણસો જેટલી બેઠકોમાંથી મુસ્લીમ લીગ માત્ર નવજ બેઠકો મેળવી શકી અને ઘણા ખરા લીગી ઉમેદવારોની ડીપોઝીટ જપ્ત થઇ. આખા પાકીસ્તાનની કુલ વસ્તીના ૫૬ ટકા પુ. પાકીસ્તાનમાં વસે છે. આ બહુમતી વસતીએ ચુંટેલા અને પુ. પાકીસ્તાનમાં સત્તાપર આવેલા સંયુક્ત મોરચાના સભ્યોએ પાકીસ્તાનની હાલની બંધારણ સભા તથા મુસ્લીમ લીગની સરકારને વિખેરી નાંખવાની જોરદાર માગણી કરી છે. અને તેનો સ્વીકાર કરાવવા માટે તેઓ દબાણ કરી રહ્યા છે. વધુમાં સંયુક્ત મોરચાએ અમેરીકાની લશ્કરી સહાયનો પણ સખત વિરોધ કર્યો છે અને પાકીસ્તાનમાંના અમેરીકન એલચીને કાઢી મુકવાની માગણી કરી છે. વધુમાં જો તેમની માગણી ન સ્વીકારાય તો તેમણે લડત શરૂ કરવાની ધમકી આપી છે. સરહદના ગાંધી ખાન અબ્દુલ ગફારખાન પણ જેલમાંથી મુક્ત થઇ ગયા પછી કરાચી પહોંચી ગયા છે. પાકીસ્તાન સરકારના ગૃહ પ્રધાન શ્રી ગુરમાનીના તેઓ મહેમાન તરીકે રહે છે અને લીગી પ્રધાનો તેમને સમજાવીને પોતાના પક્ષમાં લેવાની કોશીશ કરી રહ્યા છે. પણ સરહદના ગાંધી તેમની જમાતમાં ભળે એવો સંભવ નથી. પશ્ચિમ પાકીસ્તાનમાં પણ મુસ્લીમ લીગમાં કાટકુટ પડી રહી છે. સીંધમાં ખુહરો અને પંજાબમાં જ. દૌલતાના મુસ્લીમ લીગની અંદર રહીને અલગ ચોતરો ઉભો કરી રહ્યા છે. ઉપરાંત વિરોધ પક્ષના તમામ નેતાઓ ત્યાં પણ મૂસ્લીમ લીગને હરાવવા માટે સંયુક્ત મોરચો રચવા માટે લાહોરમાં મંત્રણા યોજવાના છે. અને તેમને સફળતા મળવાનો સંભવ છે. પાકીસ્તાન પંજાબના વડા પ્રધાન અને મુસ્લીમ લીગના નેતા સર ફીરોઝખાન નુન જેવા કટ્ટર કોમવાદીએ પણ હવે પાકીસ્તાન મુસ્લીમ લીગમાં હીંદુઓને પણ લેવાની અને લીગનું નામ બદલી આપવાની સુચના કરી છે. એટલે જે સરકારનું ભાવી અનિશ્ચિત હોય તેની સાથે વાતચીત કરવાનો અર્થ નથી, એમ અહીંના નિરીક્ષકોનું માનવું છે.

'ટાઇમ્સ ઓફ ઇન્ડીઆ'નો પાકીસ્તાન ખાતેનો ખબરપત્રી જ. મન્ઝુરૂલ હક્ક જણાવે છે કે, પાકીસ્તાન તેના ઇતિહાસમાં મોટામાં મોટી કટોકટીમાંથી પસાર થઇ રહ્યું છે. અમેરીકાની લશ્કરી મદદ અને પુર્વ પાકીસ્તાનમાં મુસ્લીમ લીગમાં ઘોર પરાજયથી કાશમીરના સંબંધમાં પાકીસ્તાનને નુકસાન થયું છે. અમેરીકાની લશ્કરી મદદના સ્વીકારની વીરૂદ્ધ સોવીયેટ રશીયાએ બીજી એક વિરોધ યાદી પાકીસ્તાનને મોકલી આપી છે. એટલે હવે કાશમીરનો પ્રશ્ન યુનોની સલામતિ સમીતી હાથ ધરે એવી શકયતા બહુ ઓછી રહે છે કારણ કે રશીયા પોતાની "વીટો" સત્તા વાપરીને તેને કાશમીરનો પ્રશ્ન હાથ ધરતાં અટકાવે એવો સંભવ છે. પાકીસ્તાનનું પુ. પાકીસ્તાન અમેરીકાની લશ્કરી મદદ સ્વીકારવાની વિરૂદ્ધમાં છે અને કાશમીરમાં તેને રસ નથી.

* * *

ભારતના ઉદ્યોગોને સંપુર્ણપણે પત્ર સંચાલિત કરવાના અને બીજા ખાતાઓની ખર્ચ કરવાની સત્તા પર નાણા ખાતાના અંકુશ અંગે પ્રધાન મંડળના અન્ય સભ્યો સાથે મતભેદ પડતાં ભારતના નાણા પ્રધાન શ્રી ચીંતામણ દેશમુખે રાજીનામું આપ્યું હતું. પરંતુ શ્રી નેહરૂ સાથે ખુલ્લા દિલે વાતચિત કર્યા પછી તેમણે તે પાછું ખેંચી લેવાનું કબુલ કર્યું છે.

* * *

અમેરીકાના નાયબ વિદેશ મંત્રીએ ભારત સાથે કોઇપણ સંજોગોમાં મૈત્રી જાળવી રાખવાની અને ભારતને આર્થીક મૂદદ આપવાનું ચાલુ રાખવાની જાહેરાત કરી છે. શ્રી નેહરૂએ અમેરીકા સામે આવું સખત વલણ અખત્યાર કર્યા પછી અમેરીકાની આર્થીક મદદ મળે તેવી આશા નહોતી. પરંતુ અમેરીકાની સરકારે ભારતને ૮॥ કરોડ ડોલર (રૂ. ૪૦ કરોડ) ની એક અને ૧૯૦ લાખ ડોલર (રૂ. આઠેક કરોડ)ની આર્થીક મદદ આપવાનું નક્કી કર્યું છે. આની સામે પાકીસ્તાનને અઢી કરોડ ડોલરની આર્થીક મદદ અને લગભગ એટલી જ લશ્કરી મદદ મળશે.

* * *

છેલ્લા સમાચાર પ્રમાણે મુક્તિફોજે ફ્રેન્ચ હીંદના વધુ પચીસ ગામો કબજે કર્યાં છે. ફ્રેન્ચ હીંદના પાટનગર પોંડીચરી જ્યાં મોટી સંખ્યામાં ફ્રેન્ચ લશ્કર અને પોલીસ છે, ત્યાં પણ લડત

શરૂ થઈ ગઈ છે. લડતના પહેલાજ દિવસે ત્રણસો માણસોની ધરપકડ થઈ છે.

શ્રી નેહરૂએ સાફ સાફ જાહેર કર્યું છે કે, ફ્રાંસે આ વસાહતોનો વાસ્તવિક રીતે તાકીદે ભારતને કબજો સોંપી દેવો જોઈએ. પાછળથી લોકમત લેવાની વિધિ થઈ શકશે. આ એકજ માર્ગે આ પ્રશ્નનું નિરાકરણ થઈ શકે તેમ છે અને એ ધોરણે અમે ફ્રાંસ સાથે વાટાઘાટો કરવા તઈયાર છીએ.

* * *

કચ્છના કંડલા બંદરની આસપાસનો એક હજાર ચોરસ માઈલ જેટલો પ્રદેશ છુટો પાડી ત્યાં સિંધથી આવેલા નિર્વાસિતો માટે સીંધીસ્તાન રચવાની માગણી સિંધીઓ તરફથી કરવામાં આવી છે. આ કાર્ય માટે તેમણે સીંધી રાજ્ય નિર્માણ સમિતિ રચી છે અને કોંગ્રેસના મહા મંત્રીને એક વિજ્ઞપ્તિ પત્ર પાઠવ્યું છે. આ વિજ્ઞપ્તિ પત્રમાં સીંધીસ્તાનમાં ભચાઉ અને અંજાર તાલુકાના તમામ ગામોનો સમાવેશ કરવાની માગણી કરવામાં આવી છે. સીંધીસ્તાન માટેની આ માગણીને કોઈ જવાબદાર સીંધી નેતાઓએ ટેકો આપ્યો નથી. ઉલટાનું આચાર્ય કૃપલાણી જેવા નેતાઓએ તેને સખત રીતે વખોડી કાઢી છે. કચ્છી પ્રજાએ પણ આ માગણીનો જોરદાર વિરોધ કર્યો છે.

* * *

વડોદરા જીલ્લા કોંગ્રેસ સમિતિના પ્રમુખની આગેવાની નીચે એક પ્રતિનિધિ મંડળ ભારતના રેલવે પ્રધાનને મળ્યું હતું અને તેમણે ભાવનગર—તારાપુર રેલવે બાંધવાને બદલે, સમગ્ર સૌરાષ્ટ્ર, ગુજરાત અને હીંદના અન્ય ભાગોને જોડતી ભાઈલી—વડોદરા—ભાદરણ—સોજીત્રા—ધોળકા—કાનાડ—જસદણ અને રાજકોટ વચ્ચે નવી રેલવે લાઈન નાંખવાની વીનતી કરી હતી. તેમણે કહ્યું હતું કે, જુના વડોદર રાજ્યે આ લાઈન બાંધવા માટે પ્રાથમીક કાર્ય હાથ ધર્યું હતું અને તેને માટે રૂ. ૮૦ લાખ અલગ રાખ્યા હતા, પણ વડોદરાનું જોડાણ થતાં આ કાર્ય અટકી પડ્યું હતું. ભાવનગર સૌરાષ્ટ્રના છેક દક્ષિણ ખુણે હોવાથી ભાવનગર-તારાપુર રેલવેનો સમગ્ર સૌરાષ્ટ્રને લાભ નહિ મળે. ઉપરાંત તેને માટે રૂ. અઢી કરોડનો ખર્ચ થાય એમ છે, જ્યારે વડોદરા—સોજીત્રા-ધોળકા લાઈન માટે માત્ર ૪૦ માઈલની મીટર ગેઈજ લાઈન નવી નાંખવી પડશે અને ૧૫ માઈલની નેરોગેજ લાઈન ફેરવવી પડશે એટલે ઘણો ઓછો ખર્ચ થશે.

* * *

ખેડા જીલ્લામાં મહી નદીની યોજનાનો શિલારોપણ વીધી મુંબઈના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઈના હસ્તે થયો છે. આ યોજના હેઠળ મહી નદીમાંથી નહેરો વાટે ખેતરોને પાણી પુરૂં પાડશે. બીજા વીભાગમાં પાનમ નદી ઉપર ખેળ આગળ અને મહી નદી ઉપર કઢા આગળ બે મોટા સરોવરો બંધાશે અને તેમાંથી નિયમીત રીતે નહેરો વાટે પાણી અપાશે. તેનાથી ચોમાસાના સારા માઠા વર્ષોમાં ખેડા જીલ્લાની ખેતીનું રક્ષણ થશે. અને અર્ધ દુષ્કાળના વર્ષમાં દસ લાખ એકર ખેતીને અને સંપુર્ણ દુષ્કાળના વર્ષમાં પાંચ થી ૭ લાખ એકર ખેતીને બચાવી શકાશે. છથી સાત લાખ એકર જમીનને બારમાસી નહેરોનો લાભ મળશે. જેથી અનાજ ઉપરાંત બીજા પાકો પણ સારી રીતે લઈ શકાશે.

પાકીસ્તાનના નેતાઓએ અમેરીકાની લશ્કરી મદદનો કરેલો વિરોધ

પાકીસ્તાનમાં સરહદ પ્રાંતની આવામી લીગના નેતા માંકી શરીફના પીરે જણાવ્યું છે કે પુર્વ પાકીસ્તાનના લોકોએ પાકીસ્તાનને અમેરીકાની લશ્કરી મદદનો વીરોધ કર્યો છે. લાહોરના એક દૈનિકને મુલાકાતમાં તેમણે જણાવ્યું કે યુદ્ધને પાકીસ્તાનની નજીક લાવનારી મદદના સઘળા કરારોનો તે વીરોધ કરશે. તેમણે માગણી કરી છે કે હાલની પાકીસ્તાનની બંધારણ સભાને વીખેરી નાખવી જોઈએ અને અમેરીકાની લશ્કરી મદદનો સવાલ નવી પાર્લામેન્ટને માટે છોડવો જોઈએ. પાકીસ્તાનની પ્રજાની વતી તેજ બોલી શકે ઢાકામાં પુર્વ પાકીસ્તાન આવામી લીગના પ્રમુખ મઉલાના ભાસા નીચે એક નીવેદનમાં કહ્યું કે યુનાઈટેડ ફ્રન્ટના સઘળા પક્ષોએ સ્વીકારેલું છે કે ઇસ્ટ પાકીસ્તાન એસેમ્બલીની પહેલી બેઠક દરમીયાન એ મદદનો વીરોધ કરનારો ઠરાવ લાવી શકાય.

પરદેશ ખાતાના ડેપ્યુટી મીનીસ્ટર મી. એ. કે. ચંદાએ પશ્ચિમ બંગાળમાં બરધાન નજીક ગોપાલગ્રામમાં મળેલી એક સભામાં જણાવ્યું હતું કે હીંદ સરકારને દુનીયાના લગભગ બે હજાર અખબારોનો પાકીસ્તાનને અમેરીકાની લશ્કરી મદદનો વીરોધ કરવામાં હીંદે લીધેલી વલણને ટેકો આપનારી ટીકાઓ મળેલી છે.

મી. ચંદાએ કહ્યું કે હીંદે આ મદદનો વીરોધ એ સિદ્ધાંત પર કરેલો છે કે પાકીસ્તાનને જો આર્થીક કે વૈજ્ઞાનીક મદદ આપવામાં આવી હોત, જેની તેને જરૂર છે, તો હીંદે વીરોધ ઉઠાવેલો નહિ હોત.

મી. ચંદાએ જણાવ્યું કે એ ખેદજનક બીના છે કે પાકીસ્તાને લીધેલું પગલું દુનીયામાં તંગ સ્થિતિને હળવી કરવાની હીંદની નીતીની આડે આવી રહ્યું છે.

જોઈએ છે
હાડકા

તમારાં સ્ટેશન કે સાઈડીંગ પહોંચતા કરવા માટે
અમે ટનના
પા. ૭ આપીશું

ખાલી બેગો રેલ કીરાયું ભરી પાછી મોકલી આપીશું
વધુ વિગતો માટે લખો:

THE
BULLBRAND
FERTILIZERS LTD.
SARNIA NATAL.

K. M. Lodhia & Co.
Manufacturing Jewellers and General Dealers

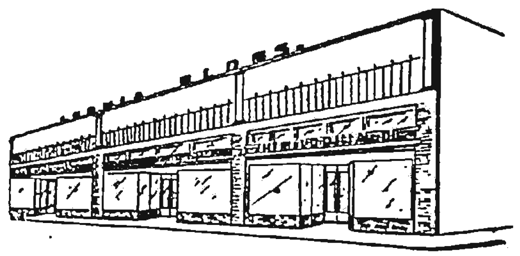

22 ct Jewellery made to order in latest designs

બાવિસ કેરેટ

સોનાના દાગીના ખાસ અમારી જાતી દેખરેખ નીચે અમને અપાયેલું કામ સંતોષ પામે એવી રીતે કરીયે છીએ.

નેકલેસ, જુદી જુદી ડીઝાઈનની બગડી અછોડા, સાડીની પીન, વીંટી બકલ્સ એરીંગ વીગેરે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

આભાર

ડરબનના ભાઇ નાયાલાલ શામજી દેવશીનાં પુત્રી ચી. બેન હીરાગૌરીનાં શુભ લગ્ન શ્રી મગનલાલ અમરશીના પુત્ર શ્રી ગનહરલાલ સાથે તા. ૨૩-૪-૫૪ના થયાં તે પ્રસંગે નાટાલ, ટ્રાંસવાલ, કેપ, લોરેન્સોમારકવીસ, ઇસ્ટ આફ્રીકા તથા હીંદથી શુભેચ્છાઓ પાઠવતા તારના અનેક સંદેશાઓ ભાઇ નાયાલાલભાઇને મળ્યા છે તે બદલ તેઓ તથા તેમનાં પત્ની અને કુટુમ્બી જનો સૌનો આ પત્ર દ્વારા અંતઃકરણ પુર્વક આભાર માને છે.

એ ઉપરાંત સગાંસ્નેહિઓ તથા સ્થાનીક મીત્રવર્ગ તરફથી લગ્ન પ્રસંગે જે અપુર્વ સાથ અને હાર્દીક સહકાર મળેલ તે બદલ પણ તેઓના તરફથી આભાર નોંધ લેવામાં આવે છે.

* * *

સોલ્સબરી સધર્ન રોડેસીયાના ભાઇ ડાહ્યાભાઇ દુલ્લભભાઇ પટેલ પોતાની સુપુત્રી જયાબેનના લગ્ન ચૈત્ર સુદી પુનમ તા. ૧૮-૪-૫૪ના માંગલિક પ્રસંગે જે જે ભાઇ બહેનોએ શુભ લાગણી દર્શાવી હતી તેમજ ભેટો મોકલી હતી તે સર્વેનો તેમજ વ્યવસ્થા માટે ગોવીંદભાઇ રામભાઇનો તેમજ ગુંજન મંડળનો સહૃદય આભાર માને છે.

* * *

જોહાનીસબર્ગથી ગુલામ મહમદ યુસુફ પટેલ લખે છે કે: અમારા મરહુમ વાલીદ હાજી યુસુફ ઇસ્માઇલ પટેલ ટુંક સમયની બીમારી ભોગવી તા. ૧૫-૪-૫૪ના રોજ ગુરવારના આ ફાની દુનીયાનો ત્યાગ કરી ગયા છે. ખુદા મરહુમના રૂહને સદા શાંતી આપો. અમારા ઉપર અચાનક આવી પડેલા આ દુઃખમાં ભાગ લઇ અમોને તાર, ટેલીફોન અને પત્રોદ્વારા જે ભાઇ બહેનોએ દિલસોજીના સંદેશાઓ પાઠવ્યા છે તે બદલ અમો સહ કુટુમ્બ તે સર્વેનો આ પત્ર દ્વારા અંતઃકરણથી આભાર માનીએ છીએ.

પરચુરણ

—ગયે અઠવાડીયે લોરેનઝો માર્કસમાં મોટાનું એક મોટું સરઘસ ગવરનર જનરલની કચેરીએ પહોંચ્યુ હતું. તેઓએ હીંદમાંના પોર્ટુગીઝ સ્થળો બાબતમાં પોર્ટુગીઝ સરકારની નીતીને ટેકો આપ્યો હતો.

વેચવાની છે, વેચવાની છે, વેચવાની છે.

ચાલુ દુકાન અને સ્થાવર મીલ્કત લુઇસ્ટીચાર્ટ (નોર્થન ટ્રાંસવાલ) ક્રુગર સ્ટ્રીટમાં ૨ સ્ટેન્ડસ નંબર ૨૧૭-૨૧૯ કુલ્લે ૨૪૦×૨૪૦ આ સ્ટેન્ડસ ઉપર ૨ ઘર ૩ કોટેજ અને દુકાન વિગેરે છે.

(૧) ૫ રૂમ, કીચન, પેન્ટ્રી, બાથરૂમ જેમાં ડાયરેક્ટર જે. એચ. ખોજા રહે છે.

(૨) ૩ રૂમ, કીચન, પેન્ટ્રી, બાથરૂમ, હાલમાં ખાલી છે.

(૩) (અ) ૨ રૂમ, કીચન, પેન્ટ્રી, બાથરૂમ (બ) ૧ રૂમ, કીચન, પેન્ટ્રી, બાથરૂમ (ક) ૨ રૂમ, કીચન, પેન્ટ્રી, બાથરૂમ (ડ) રીટેલ દુકાન અને તે ઉપરાંત ૧ સ્ટોરરૂમ, ૧ ગરાજ, ૧ સ્ટેબલ ગાયો માટે અને ૨૦૦×૧૦૦ની ખુલ્લી જગા. સદરહુ જગામાં ૧ ઇલિક્ટ્રીક પાવરથી ચાલતો બોર હોલ ૧ વીન્ડમીલ અને ૩ પાણીની ટેન્કસ.

સદરહુ નંબર ૩માં જણાવેલી જગા અ, બ, ક, ડનું કુલ્લે ભાડું પા. ૩૭—માસીક આવે છે અને નવી બંધાતી દુકાન ટ્રીકાર્ડ સ્ટ્રીટ ઉપર સારા વેપાર ની જગા ૪ મહીનામાં તઇયાર થવા ની છે.

વધુ વિગત માટે લખો અથવા રૂબરૂ મળો.

પોસ્ટ બોકસ ૪૧ Louistrichardt.
ટેલીફોન ૪૧.—હીંદ લીમીટેડ (૧૯૧૯)
ડાયરેક્ટર J. H. Khoja.

નવાં પુસ્તકો

લોક ભારત. નાનાભાઇ ભટ્ટ મહા ભારતના ૧૨ પાત્રોની જુદી જુદી બાર પુસ્તીકાઓનો સેટ ૧૩ ૬
દીપ નિર્વાણ (દર્શક) ૭ ૦
પુણ્ય પરવાર્યું નથી ૫ ૬
મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ
'Indian Opinion', P. Bag, Phoenix, Natal.

૧૧ પુસ્તકોનો સેટ

આ સેટમાં વિવિધ પુસ્તકો તમને વાંચવા મળશે. પુસ્તકો મોટાઓ માટે છે.

કીમત ફકત પા. ૧-૧૯-૦.

મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ
'Indian Opinion'
P. Bag,
Phoenix, Natal.

નવાં પુસ્તકો

ગાંધી સાહીત્ય

દિલ્હી ડાયરી ૧૦ ૦

કીશોરલાલ મશરૂવાળા કૃત

સંસાર ધર્મ ૬ ૦
ગીતા મંથન ૭ ૬
જીવન શોધન ૮ ૦

મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ
INDIAN OPINION,
PRIVATE BAG,
Phoenix, Natal.

સોક્રેટીસની રાહ

હીંદના ગ્રામ્ય જીવન વિશે લેખકે સવાલ જવાબ રૂપે આ પુસ્તકમાં સોક્રેટીસના વીચારો દર્શાવ્યા છે.

કીમત શી. ૩-૬.

મળવાનું ઠેકાણું: આ ઓફીસ.

એટલું તમે જાણો છો કે કેનેડાની વિશ્વ વિખ્યાત કંપની

સન લાઈફ ઓફ કનેડા

ઉપરોક્ત કંપનીના હમો સત્તાવાર એજન્ટ છીએ.

ઉપરાંત

દક્ષિણ આફ્રીકાની વરિષ્ઠ અદાલતની કેપ ઓફ ગુડ હોપ પ્રોવીન્સીયલ ડીવીઝન ના સરકાર તરફથી નીમાયેલા અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભાષાન્તરકાર છીએ તેમજ અત્રેની ઈમીગ્રેશન અંગેનું કોઈ પણ જાતનું કામકાજ વિના વીલંબે ત્વરીત ગતીએ થઈ શકે છે.

1. Wherever there is a particular Life Assurance Problem a Sun Life of Canada Plan can solve it.
2. Prompt settlement of claims is a maxim of the Company's Management.
3. During 1951 the Company paid over £31,000 000 to annuitants, policy holders and their families.

The Sun Life of Canada is a Leader in World Wide Assurance.

Consult us first.

C. C. PALSANIA

GENERAL AGENT

Business, Estate, Financial, Insurance and Immigration Consultant.
Sworn Translator.

100 Sir Lowry Road, P.O. Box 4624. — CAPETOWN Phone 32390

જોઇએ છે

શિક્ષક અગર શિક્ષિકા

અમારે ગુજરાતી શિક્ષણ આપી શકે તેવા એક સંસ્કારી શિક્ષક અગર શિક્ષિકા ની જરૂર છે.

ઉમેદવારે નીચે મુજબનાં શિરનામે તા. ૩૧-૫-૫૪ સુધીમાં અરજી કરવી અને નીચે પ્રમાણે વીગત જણાવવી:

૧ અભ્યાસ ક્યાં સુધીનો છે.

૨ શિક્ષક અગર શિક્ષિકા તરીકેનો અનુભવ.

ઉંમર.

૪ જોઈતો માસિક પગાર.

રહેવાની સગવડ સ્કુલ તરફથી પુરી પાડવામાં આવશે.

સેક્રેટરી,

ધી ચેટ્સ્ટાઉન ગુજરાતી સ્કુલ, ૬૨ બેયર્સ સ્ટ્રીટ, ચેટ્સ્ટાઉન (કેપ).

બે અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	ક્રીસ્તી ૧૯૫૪ એપ્રીલ-મે	હીંદુ ૨૦૧૦ ચૈત્ર-વૈશાખ	મુસલમાન ૧૩૭૩ શાબાન રમજાન	પારસી ૧૩૨૩ શહેરેવર માહ	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્યાસ્ત ક. મી.	ધાર્મીક તહેવારો-ઉત્સવો
શુક્ર	૩૦	વદ ૧૨	૨૬	૧	૬-૨૨	૫-૨૨	
શની	૧	,, ૧૪	૨૭	૨	૬-૨૨	૫-૨૨	
રવી	૨	,, ૩૦	૨૮	૩	૬-૨૨	૫-૨૩	
સોમ	૩	સુદ ૧	૨૯	૪	૬-૨૧	૫-૨૩	
મંગળ	૪	,, ૨	૩૦	૫	૬-૨૧	૫-૨૩	રમજાન માસ
બુધ	૫	,, ૩	૧	૬	૬-૨૧	૫-૨૪	અખાત્રીજ
ગુરૂ	૬	,, ૪	૨	૭	૬-૨૧	૫-૨૪	
શુક્ર	૭	,, ૫	૩	૮	૬-૨૦	૫-૨૪	
શની	૮	,, ૬	૪	૯	૬-૨૦	૫-૨૫	દુર્ગાષ્ટમી
રવી	૯	,, ૭	૫	૧૦	૬-૨૦	૫-૨૫	
સોમ	૧૦	,, ૮	૬	૧૧	૬-૨૦	૫ ૨૫	
મંગળ	૧૧	,, ૯	૭	૧૨	૬-૧૯	૫-૨૫	
બુધ	૧૨	,, ૧૦	૮	૧૩	૬-૧૯	૫-૨૬	
ગુરૂ	૧૩	,, ૧૧	૯	૧૪	૬-૧૯	૫-૨૬	

Phone 22905 Tel. ADD.: "GANDABHAI"

The Home Of INDIAN SWEETMEATS.

G. C. Kapitan & Son

Vegetarian Restaurant

Upcountry customers are requested to send their cheques with their orders.

Write For Price List.

સ્વાદિષ્ટ મીઠાઈનું જાણીતું મથક

બહારગામના ગ્રાહકોએ ઓરડર સાથે ચેક મોકલવા મહેરબાની કરવી

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો

154 GREY STREET,
DURBAN.

PHONE 33-2651

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

હોલસેલ મરચન્ટસ એન્ડ ડાયરેક્ટ ઇમ્પોર્ટર્સ

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, વુલન રગ્સ. બ્લાન્કેટસ—ઐની બાબતો માટે જાત જાતનો માલ. તેમજ કેપસીલીન જ્યોરજેટ સાડીઓ વીગેરે માટે હમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલામણ છે.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન: ૩૩–૨૬૫૧

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

મુસાફરી. વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘરે બેઠા અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવના રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે ગફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા, ચાર્ટર્ડ ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone: 33-9033. 29e Commissioner Street, JOHANNESBURG.

ધી ન્યુ દિલ ખુશ-સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મણીભાઈ બાબુભાઈ કઠીપોરવાળા.

દરેક જાતની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા ઘીની તેમજ ઊંચા મેવા, મસાલાથી અમે બનાવીએ છીએ.

અસલ વખણાએલું સુરતી ભુસુ સેવ, મમરા, ગાંઠીઆ, ભજીઆ, પાતરા વિગેરે હરરોજ તાજાં બનાવીએ છીએ.

પાર્ટી વીગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ ઓર્ડર પ્રમાણે ટુંક વખતમાં બનાવી આપીશું.

PHONE 33-6575. P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President St., Corner Diagonal Street.
JOHANNESBURG.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

ડરબનનું આદુ ૧/૬ રતલ; મોટી કલીનું લસણ ૧/૬ રતલ; ગોળ બાસ્કીટ ૧૦/૬ ડઝન; લાંબી અને સ્કવેર બાસકીટો ૧૬/૦ ડઝન; કપુરી તથા સેવલી પાન શી. ૫ રતલ; પોસ્ટેજ અલગ......બનાના, કાચા બનાના, પોપૈ, પાઇનાપલ, નાર્ચીસ અને મેન્ડરીન રોજના બજાર ભાવથી મળશે. દેશી શાકભાજીમાં સુરતી સફેદ પાપડી, કાળી પાપડી, તુવેર સીંગ, વેંગણ. સેકટાની સીંગ, દુધી અને લીલાં મરચાં મળશે. શી. ૭–૬ થી શી. ૧૦નું પારસલ બનાવી પોસ્ટથી મોકલીએ છીએ. સુરણ, આંબા હળદ તથા લીલી હળદની મોસમ ચાલુ થઇ છે. કાચી કેરી પણ હવે મળશે.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

NATHOO TABHA

TIMBER & HARDWARE MERCHANT & DIRECT IMPORTER

Door, Windows, Corrugated Iron, Cement, Monarch, Iron Duke, Buffalo, and Elephant brands paint or any other building material at reasonable price.

Established 1907, NATHOO TABHA,
107 Queen Street, Phone 24647.
Telegraph "Mani," DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, વાજબી કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશા તઈયાર રહે છે. માલ રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.